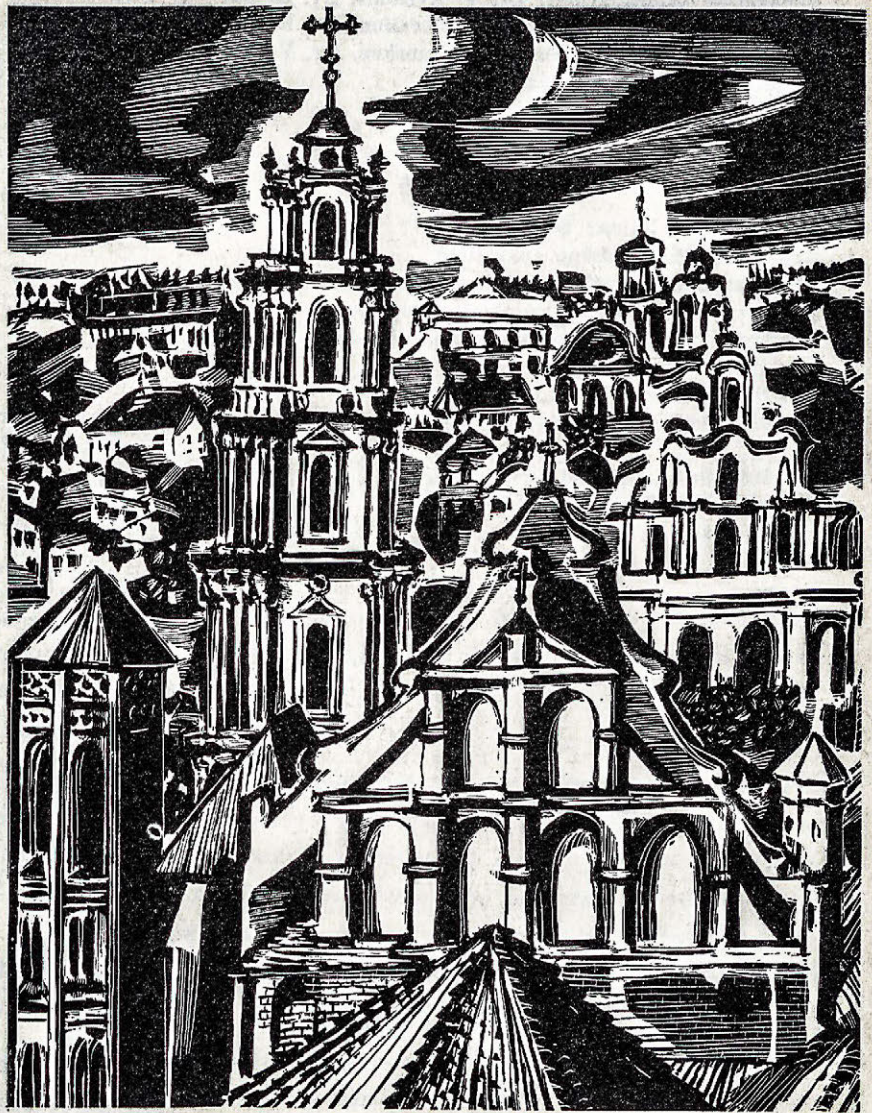

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ

BALANDIS 1966
Nr. 2 (22)

BIULETENIS

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIS.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos Organas.

Leidžia: Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija.

Redaguoja: Vyr. Redaktorius Dr. S. Biežis.

Atsakomąsias Redaktorius Dr. M. Budrienė

9236 So. Longwood Drive,

Chicago, Illinois 60620.

Redakcinė Kolegija: Dr. S. Budrys, Dr. A. Garūnas,

Dr. F. Kaunas, Dr. R. Povilaitis, Dr. V. Tauras, Dr.

M. Vygantas ir B. Kožicienė.

Redakcijos bendradarbiai: Dr. V. Avizonis, Dr. K. Ba-

lukas, Dr. Z. Brinkis, Dr. Z. Danilevičius, Dr. K. Gu-

daitis, Dr. D. Jasaitis, Dr. J. Meškauskas, Dr. V. Ra-

manauskas ir Dr. A. Pacevičius.

Administratorius: Irena Makštutienė,

8743 Mobile Avenue

Oak Lawn, Illinois, 60453.

Prenumeratos kaina: \$4.00.

Spausdina M. Morkūno spaustuvė.

Straipsniai su autorių pavarde ar slapyvardė nebūti-
nai išreiškia leidėjų ir redakcijos nuomonę.Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra kalbos, for-
mos ir stiliaus atžvilgiu.**LITHUANIAN MEDICAL BULLETIN**

Dr. M. Budrys — Managing Editor

9236 So. Longwood Drive, Chicago, Illinois 6062

Subscription \$4.00 per year.

T U R I N Y S

185 <i>Metai</i>	5
<i>Rūgščių-Šarmų Balansas</i> Dr. A. Garūnas	6
<i>Nutukimas Naujų Teorijų Šviesoje</i> Dr. M. Eimontas	10
<i>Naujųjų Amžių Medicina</i> Dr. Z. Brinkis	11
<i>Kelionė į Rytus</i> Dr. H. Armanas	13
<i>Medicina Didžiojoje Britanijoje</i> Dr. K. Valteris	16
<i>Daktaras Motiejus Nasvytis</i>	17
<i>Veikla</i>	18
<i>Dantų Gydytojų Skyrius</i> veda dr. R. Povilaitis	22
<i>Atžalynas</i> veda dr. M. Vygantas	23
<i>Moteryų Kampelis</i> veda B. Kožicienė	25
<i>Kronika</i>	
<i>Redakcijos Atsakymai</i>	30
<i>Suvažiavimai - Konvencijos</i>	31
<i>In Memoriam</i>	32

Biuletėnis išeina 4 kartus į metus. Prenumeratos
kaina 4 doleriai, mokama kartu su nario mokesčiu
skyrių iždininkui.

Kolegos nepriklausą draugijoms prašomi siųsti pre-
numeratos mokesčių Lietuvos Gydytojų Biuletėnio Ad-
ministratoriui

IRENA MAKŠTUTIENĖ,

8743 Mobile Avenue,

Oak Lawn, Illinois, 60453

VIRŠELYJE Ados Korsakaitės - Sutkuvienės tapinys.

1966 metai rieda jaunimo metų ženkle. Jaunimo kongresas, dainų šventė, meno parodos, peticija Jungtinėms Tautoms — tai darbai, kurie vainikuos šių metų užsibrėžtus tikslus. Pasirengimas eina pilnu tempu, susidomėjimas didelis, atsiliepimai puikūs, dalyvaujančių skaičius atrodo bus didelis, todėl reikia tikėtis, kad įdėtos viltys pasiteisins ir atsieks savo tikslą.

Šis didelis jaunimo susibūrimas, jų entuziasmas ir darbai turėtų įtikinti jaunosius ir senuosius, o kartu įrodyti pasauliui, kad lietuvių tauta yra gyva. Tauta, turinti savitą kultūrą, istoriją, praeitį ir gyvą, veikiantį jaunimą, negali būti nu-trinta nuo žemės paviršiaus.

Lietuviai gali didžiuotis savo praeitimi, nes Lietuvos valstybės sienos siekė nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų. Lietuva nebuvo beraščių, tamsuolių žemė, nes jau 16-tam šimtmečiuje turėjo Vilniaus Universitetą su pasaulinio masto profesūra. Prieš 185 metus buvo įsteigtas Vilniaus Universiteto medicinos fakultetas, kurio garsas buvo paplitęs po visą vakarų Europą. Tai nebuvo lokalinė mokykla lietuviams kaimiečiams, bet aukšto lygio aukštoji mokykla, kurios darbai, disertacijos, gydymo metodai buvo svarstomi ir lyginami su kitais universitetais.

Mes lietuviai gydytojai ir mūsų lietuviai studentai medikai gali išdidžiai kalbėti su savo kolegomis apie lietuviškos medicinos praeitį.

Lietuvių Gydytojų Biuletenis, norėdamas prisidėti prie šių jaunimo metų įamžinimo ir įprasminimo paskelbė studentams medikams ir odontologams konkursą. Konkurso tikslas yra būsimojus gydytojus išlaikyti lietuviškoje šeimoje ir jų žiniomis pasidalinti su Biuletenio skaitytojais.

M. B.

Redakcijos stalčiuje

Mieli kolegos,

Sunku išseivijoje laikraštį redaguoti ir administruoti. Tačiau darbą lengvina kolegų pritarimas, talka ir konkreti pagalba. Šiuo kartu norėčiau padėkoti, o kartu ir pasidžiaugti, kad kolegų susidomėjimas Biuletenu didėja.

Šiuo kartu norėčiau paminėti dr. V. Damijonaitį iš New Yorko, kuris atsiuntė laikraščio iškarpa, dr. V. Paprocką iš New Yorko už talką ir patarimus, dr. K. Pemkų už nuolatinį "šelpimą" įvairiomis iškarpomis ir žinutėmis, dr. A. Lipskienę už iškarpa, dr. Z. Danilevičių už daugelį straipsnių nuospaudų, iškarpų ir už straipsnius, kuriuos jis taip mielai ir punktualiai, gražiai paruošęs atsiunčia.

Tikėdamasi ir ateityje pagalbos ir paramos, liekuosi iki kito Biuletensio numerio.

Jūsų

Atsakingoji Redaktorė

Mieli Biuletensio skaitytojai,

Muitininko pareigos nėra lengvos. Sunkoka kryželių nešū ir aš, perėmusi Biuletensio administravimą. Mat, nauja šluota turi gražiai šluoti. Atsakomybė yra opus dalykas: per rankas eina svetimi pinigai. Reikia tikslumo — čia ir prasideda mano vargai: 1. Pvz., esame gavę iš gyd. d-jos čekį, apmokantį Biuletensio prenumeratą, be jokio narių sąrašo. Toje valstybėje yra dar daug gydytojų, nepriklausančių dr-jai. Kadangi aš nežinau, kas dr-jai priklauso — išsiunčiau paraginimus atsilyginti už Biuletensio prenumeratą visiems Biuletensio skaitytojams. Daug gydytojų, jau vieną kartą užmokėję per skyriaus išdininką, vėl atsiuntė pinigus administracijai. Pagaliau iš skyrių buvo gauti sąrašai. Du kartu užsimokėjusių gydytojų pavardės buvo patiektos skyriaus valdybai, kad prenumerata iš jų nebūtų renkama 1966 metais. 2. Yra atvejais, kad skyriaus išdininkas atsiuntė mokestį per centro valdybą, nepažymėdamas už ką pinigai siunčiami (nario ar prenumeratos mokestis, ar abu). Kad tokių netiks lumų ateityje nebūtų, prašau skyrių išdininkus kartu su siunčiamais pinigais siųsti ir narių sąrašus.

Šia pačia proga noriu patiekti praėjusių metų apyskaitą:

Pajamos

Skelbimai	\$ 750.—
Sajungos auka	500.—
Pavienu gydytojų aukos	128.—
Sveikinimai (Kalėdų ir kt. progomis)	110.—
Loterija	252.25
Ill. dr-jos nariai (76)	304.—
Ill. gyd. nenariai (43)	172.—
Ohio dr-jos nariai (46)	256.—
Ohio gyd. nenariai (5)	20.—
Naujoji Anglija (8)	32.—
New York dr-jos nariai (32)	128.—
New York gyd. nenariai (12)	48.—
Kalif. dr-jos nariai (10)	40.—
Kalif. gyd. nenariai (2)	8.—
Kanados dr-jos nariai (20) (Kanados \$)	80.—
Kanados gyd. nenariai (10)	40.—
Australijos dr-jos nariai (18)	71.50
Įvairios valstybės (35)	120.—

Viso \$ 3059.75

Išlaidos:

Biuletensio spausdinimas	\$ 1560.—
Persiuntimas ir susirašinėjimas	323.64
Biulet. penkmečio minėjimo išlaidos	82.62

Viso \$ 1966.26

Biuletensio kasoje yra \$ 1093.49.

Didelis įnašas Biuletensio kason yra skelbimai tačiau jie savaime neatsiranda, jų reikia ieškoti. Tai laiką atimantis, nemalonus reikalas. Būtų pravartu, jei kiekvienas gydytojas tai turėtų omenyje ir, pasitaikius progai, ją tinkamai panaudotų skelbimui gauti. Nuoširdi padėka priklauso visiems gydytojams šiuo reikalu besirūpinantiems. Dar atskirai norėčiau padėkoti Sajungai už tokią stambią auką ir paskiriems gydytojams už prisiūstas aukas:

Dr. Armonas — \$21.00, **dr. Hagentornas** — \$ 11.00, **dr. Valaitis** — 10.00. Po \$ 6.00 aukojo gydytojai: **Zotovas, Sidagis, Devenis, Banys, Račkauskas, Sandargas, Petrauskas, Matukas, A. Kisielius, ir P. Žemaitis.**

Visiems gydytojams, aukojusiems po mažiau, tariau nuoširdu ačiū.

Šios aukos yra ne vien materialinė parama, bet ir įrodymas, kad Biuletensis yra ne vien Sajungos ar redakcinio kolektyvo reikalas, bet kiekvieno Biuletensio skaitančio gydytojo rūpestis. Kiekviena gydytojo parama ir talka mielai laukiama.

J. Makštutienė, Administratorė

185 METAI

Vilniaus Medicinos fakultetas buvo įkurtas 1781 metais lapkričio mėn. 24 dieną — tai aukštosios medicinos mokyklos gimimo diena Lietuvoje. Dalyvaujant kviestiniams svečiams, rektorius **Martynas Počobutas** paskelbė Medicinos Fakulteto — **Collegium Medicum** — atidarymą.

Vilniaus akademija, kai kada dar vadinama Jėzuitų Akademija, buvo įsteigta 1579 metais, kurioje veikė teologijos ir filosofijos fakultetai. Akademija turėjo teisę pripažinti bakalauro, magistro ir daktaro laipsnius. 1641 metais Lietuvos kunigaikštis Vladislovas IV pageidavo, kad būtų įsteigti ir medicinos bei teisių fakultetai, bet jų steigimas užsitęsė iki 1780 metų.

1773 metais popiežius Klemensas panaikino Jėzuitų ordiną, Vilniaus Akademija pateko į pasauliečių rankas ir vadinosi **Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės Vyriausioji Mokykla**, o vėliau Vilniaus Vyriausioji Mokykla.

Medicinos mokslams dėstyti jau 1780 metais buvo įrengta auditorija, anatominis teatras, anatomijos muziejus, o po metų prasidėjo ir paskaitos. Iš Vilniaus Medicinos fakulteto pirmųjų dėstytojų reikia paminėti prof. **S. Bizį**, kuris dėstė anatomiją, medicinos teoriją, o vėliau fiziologiją. Gimęs Pavijoje, dirbęs Venecijoje, į Lietuvą buvo pakviestas jėzuitų ir Karolio Radvilos. Paskaitas skaitė lotyniškai. Vilniaus Universitetan be prof. S. Bizio buvo pakviesti iš Vienos prof. Langmajeris ir F. Spicnagelis. Jie visi buvo senosios terapijos atstovai. 1804 metais į Vilnių atvyko Getingeno vidaus ligų direktorius **Johanas Peteris Frankas**, kuris įkūrė modernišką vidaus ligų kliniką su medicinos fakulteto klinika — stacionaru (16 lovų) ir ambulatorija — Clinices ambulatoriae. Jis suorganizavo 7 medicinos katedras, o taip pat buvo iniciatorius **Vilniaus Medicinos Draugijos** įsteigimo, kuri buvo įkurta 1806 metais, tai yra prieš 160 metų. Anuo laiku ši draugija įgijo garbingą vietą ne tik Rusijoje, bet ir Europoje mokslinių draugijų tarpe.

Be anksčiau aprašytų profesorių dar paminėtini prof. **N. Renje**, **J. Briote**, kurie dėstė akušeriją ir chirurgiją, prof. **I. Satori**, kuris dėstė chemiją ir **Ž. Žiliberas**, dėstęs fiziologiją.

1797 metais po trečiojo Lietuvos-Lenkijos padalinimo, Lietuva buvo prijungta prie Rusi-

jos. Dauguma Universiteto dėstytojų išvažiavo, tačiau tada jau buvo priaugę ir jaunų mokslininkų, kaip antai **Andrius Matusevičius**, **Jonas Niškovskis**, **Augustas Bekis** ir kt.

1803 metais Vilniaus Vyriausioji Mokykla persiorganizavo į **Vilniaus Universitetą**. Reorganizuotas Vilniaus Universitetas buvo iškilmingai atidarytas, caro Aleksandro I karalavimo laikais. Pagal naują statutą Universitetas galėjo naudotis plačia autonomija ir buvo gausiai aprūpintas lėšomis.

Intensyvią mokslinę veiklą Vilniaus Universiteto Medicinos fakultete rodo jo profesorių ir auklėtinių mokslinių darbų sąrašas. Buvo apginta daug disertacijų iš terapijos, chirurgijos, akių ligų ir kt. Kai kurios disertacijos buvo tuo metu labai aktualios, pvz. disertantai **A. Savickas**, **P. Vrublevskis** ir **K. Porčiauskas** apgynė pirmąsias Rusijoje disertacijas onkologijos klausimais (1812-1818).

Sėkmingai besivystančią Medicinos fakulteto veiklą sutrukdė 1830-31 metų sukilimas. Universitetas caro Nikolajaus I įsakymu buvo uždarytas. Po metų 1832 metais Medicinos fakultetas buvo vėl atgaivintas, kaip savarankė įstaiga — **Vilniaus Medicinos Chirurgijos Akademija**, tačiau 1842 metais akademija buvo galutinai uždaryta dėl pasireiškusių revoliucinės organizacijos studentų tarpe.

Vilniaus Universitetas, o kartu ir Vilniaus Medicinos fakultetas buvo atgaivintas tik 1919 metais. Buvo atstatytos ir atnaujintos bibliotekos, muziejai, laboratorijos bei klinikos.

Nuo 1919 metų iki 1939 metų Vilnius buvo lenkų žinioje, tačiau Medicinos fakultetas veikė ruošdamas gydytojus ir farmacininkus. Priskaitoma, kad tuo laikotarpiu Vilniaus Medicinos fakultetas išleido apie 1000 gydytojų ir farmacininkų.

1939 metais Vilnius buvo grąžintas Lietuvai, tačiau ir tas laikotarpis nebuvo ilgas, nes 1940 metais Lietuva buvo okupuota bolševikų o Vilniaus Universitetas pavadintas Vinco Kapusko vardu.

(Mokslo Darbai. XVII tomas. Vilnius, 1958)

mb.

RŪGŠČIŲ - ŠARMŲ BALANSAS

Dr. A. Garūnas

Dažnai plaukikai, norėdami ilgiau išbūti po vandeniu, prieš pasinerdami daro gilius įkvėpimus — hiperventiliuoja, siekdami padidinti deguonies kiekį ir sumažinti anglirūgštės kiekį kraujyje, tikėdamies, kad tuo būdu jie galės ilgiau išbūti po vandeniu. Bet tikrumoj, deguonies kiekis kraujyje padidėja nežymiai, bet anglirūgštės kiekis kraujyje proporcingai nemažėja. Sumažėjęs anglirūgštės kiekis kraujyje tiesioginiai veikia į smegenų arterijas, iššaukdamas arterijų susitraukimą ir tuo būdu žymiai sumažindamas kraujo cirkuliaciją smegenyse, (gali sumažinti net vienu trečdaliu). Tuo būdu sumažėja deguonies atsipalaidavimas nuo hemoglobino ir sumažėja kvėpavimo centro jaudinimas. To išdavo plaukikas gali nustoti sąmonės ir prigerti. Penkiolika gilių alsavimų jau gali iššaukti tokį sąmonės netekimą.

Šis pavyzdys parodo, kaip žmogaus organizmas yra jautrus rūgščių - šarmų (acid - base) balanso pakitimams kraujyje.

Rūgščių - šarmų balanso sutrikimai gali pablogėti ar išsivystyti net skysčio kiekį organizmą mechaniškai pakeitus. Pvz., duodami į venas fiziologinio skysčio, atskiesime organizmą esamus buferius; o tai prives prie kritimo pH. kraujyje ir tada gausis **praskiedimo (dilution) acidozė**. Priešingai **sutirštėjimo (contraction) alkalozė** išsivysto, kai audiniuose skystis sumažėja, bet buferių kiekis pasilieka tas pats, pvz. širdies ligoniui duodant diuretikus. Toks skysčio padidėjimas ar sumažėjimas audiniuose vaidina žymų vaidmenį gydyme ligonio, turinčio rūgščių - šarmų balanso sutrikimus.

Arba pvz. emfizematiką su respiratorine acidoze gydant mechanišku respiratoriumi, acidozė sunormuojama per keletą dienų, bet gali išsivystyti kompensatorinė inkstų metabolinė alkalozė, kurios sunormavimui reikalinga daug ilgesnio laiko. Šiuo atveju aišku, kad tokia metabolinė alkalozė išsivysto dėl greito respiratorinės acidozės sunormavimo — inkstai nepajėgia taip greitai išskirti sodas (bicarbonite) pertekliaus, kuri susidarė kompensuojant pirminę respiratorinę acidozė.

Tad, begydant ligonį, ypač sunkiau sergantį, svarbu žinoti, kad šie rūgščių - šarmų balanso sutrikimai yra svarbi ligonio ligos dalis.

Žmogaus organizmas išskiria per dieną daugiau kaip 800 gm anglirūgštės — CO₂; tai pasėka deguonies apyvartos audiniuose. CO₂ iš audinių ląstelių pereina į kapiliarus ir vėliau į venas. Jei CO₂ nebūtų pašalinamas, tai kraujas venose pasidarytų stipriai rūgštus (acid). Didžiausia CO₂ dalis yra pašalinama per plaučius išalsuojant. Bet prieš pašalinant organizmas neutralizuoja CO₂ hemoglobino pagalba. pH organizme visuomet pastovus.

Fiziologiniai padidėjęs **kraujo plazmos rūgštingumas** — CO₂ koncentracija — jaudina alsavimo centrą smegenyse. Alsavimas darosi dažnesnis ir gilesnis, ir taip plaučiai iškvėpuoja daugiau CO₂; tuo būdu pats organizmas sureguliuoja rūgščių - šarmų balansą ir pH kraujyje pasilieka visuomet pastovus.

Normalus kraujo plazmos rūgščių - šarmų balansas — pH — kraujyje yra 7.35 - 7.45. Praktiškai kraujo pH priklauso nuo santykio tarp laisvo — ištirpusio CO₂ ir surišto CO₂, kuris būna pavidale sodos (sodium bicarbonate — NaHCO₃). Prie normalaus CO₂ alveolėse spaudimo 3 cc. CO₂ būna ištirpęs 100 cc kraujo plazmoje ir normaliai 100 cc kraujo plazmoje būna 60 cc surišto CO₂ sodos pavidale — vadinamas **šarmų (alkali) rezervas**. Ši rezervą laboratoriskai galima pavadinti **CO₂ rišamoji jėga** (combining power). Normali kraujo plazmos CO₂ rišamoji jėga yra 55 % - 65 % arba išreiškia milliequivalent 26 - 28 m Eq per litrą.

Straipsnyje naudosis CO₂ % — išreikšti CO₂ rišamai jėgai ir pCO₂ — laisvai ištirpusiai CO₂.

Santykis tarp laisvo ir surišto anglirūgštės yra pastovus kraujyje

$$\frac{p.CO_2}{CO_2\%} = \frac{3}{60} = \frac{1}{20}$$

ir kol tas santykis pasiliks pastovus, tol pH kraujyje bus pastovus.

Įvykus rūgščių - šarmų balanso sutrikimui, pats organizmas turi mechanizmų tą sutrikimą pataisyti ir pH kraujyje pasilieka normalus. Toks procesas vadinasi **kompensacija**. Pvz.: prie metabolinės acidozės — alsavimas padažnės, kad būtų iškvėpuota daugiau anglirūgštės; tai vadinasi **respiratorinė kompensacija**. Prie respiratorinės acidozės inkstai išskirs daugiau sodos, kas vadinasi inkstų kompensacija.

Svarbu žinoti santykį tarp pirminio rūgščių - šarmų balanso sutrikimo ir antrinio, kompensacinio, organizmo reagavimo.

Jeigu santykis tarp laisvo ir surišto CO_2 yra padidėjęs ar sumažėjęs, atitinkamai pH kraujyje padidėja arba sumažėja. Toks rūgščių - šarmų balanso sutrikimas vadinamas nekompensuotu, o kol santykis tarp laisvo ir surišto CO_2 yra išlaikytas, nors padidėjęs ar sumažėjęs toks sutrikimas vadinamas kompensuotu.

Žemas $\text{CO}_2\%$ paprastai būna prie nesureguliuoto diabeto, inkstų ligų ar stipraus viduriavimo. Kol $\text{CO}_2\%$ virš 30% - 12m Eq, paprastai kraujo pH dar būna normalus. Jei $\text{CO}_2\%$ sumažėja žemiau 10% — 4m Eq, kraujyje pH sumažėja ir ligonis bus be sąmonės (coma).

Paprastai žema $\text{CO}_2\%$ būna ne dėl metabolinės acidozės, bet dėl respiratorinės alkalozės.

Aukšta $\text{CO}_2\%$ paprastai būna prie **metabolinės alkalozės**, pvz., prie stipraus vėmimo dėl žarnų užsikimšimo ar imant alkalinius vaistus.

Retesniais atvejais aukšta $\text{CO}_2\%$ būna dėl pirminio angliarūgštės pertekliaus. Toks stovis vadinasi **respiratorinė acidozė**.

Toks CO_2 perteklius atsiranda prie chroniškų plaučių ligų kaip emfizema, fibrosis ar cor pulmonale. Tokie plaučiai nepajėgia pašalinti CO_2 tokiu greičiu, koku jie organizme pasigamina. Tokiais atvejais kraujo plazmas $\text{CO}_2\%$ gali pakilti iki 90% - 100% arba 37.5 - 41.5 m Eq ir pH nukristi iki 7.1. Paprastai tokiais atvejais ligonis turi oro trūkumą (dyspnea), kuris pasireiškia ne dėl CO_2 pertekliaus, bet dėl deguonies trūkumo (anoxia).

Be normalaus rūgščių - šarmų balanso

$$\frac{p \text{CO}_2}{\text{CO}_2 \%} = \frac{1}{20}$$

viena dalis CO_2 laisvo — ištirpusio ir 20 dalių surišto, pavidale sodos, organizme gali išsivystyti dar keletas rūgščių - šarmų balanso sutrikimų rūšių.

1. Nekompensuotas šarmų (alkali) perteklius

$$\frac{p \text{CO}_2}{\text{CO}_2 \%} = \frac{3,5}{60}$$

šiuo atveju surišto CO_2 koncentracija kraujyje — bus padidėjusi bet proporcingai laisvas —

ištirpęs CO_2 nebus padidėjęs, tokiu atveju pH kraujyje bus padidėjęs — alkalozė. Toks stovis atsitinka įvedus į organizmą didesnį kiekį sodos, pvz., begydant skrandžio rūgščių padidėjimą ar netekus rūgščių dėl vėmimo, sakysim prie žarnų užsikimšimo.

2. Nekompensuoto p CO_2 nedateklus.

$$\frac{p \text{CO}_2}{\text{CO}_2 \%} = \frac{2,5}{60}$$

Šiuo atveju p CO_2 žemiau normos, bet $\text{CO}_2\%$ normalus; pH kraujyje padidės — respiratorinė alkalozė. Kliniškai toks stovis atsiranda prie hiperventiliacijos.

3. Nekompensuotas šarmų (alkali) nedatekliau.

$$\frac{p \text{CO}_2}{\text{CO}_2 \%} = \frac{2,5}{40}$$

šiuo atveju $\text{CO}_2\%$ yra sumažėjęs, bet p CO_2 nėra proporcingai sumažėjęs ir pH kraujyje sumažės, pvz., prie nesukontroliuoto diabeto, paskutinėj nefrito stadijoje, prie stipraus viduriavimo.

4. Kompensuotas p CO_2 perteklius.

$$\frac{p \text{CO}_2}{\text{CO}_2 \%} = \frac{4}{80}$$

šiuo atveju p CO_2 ir $\text{CO}_2\%$ yra proporcingai padidėję ir pH kraujyje bus normalus. Toks rūgščių - šarmų balansas randasi normaliai pasunkesnės formos emfizematika.

Rūgščių - šarmų balanso sutrikimų rūšių yra ir daugiau, bet kliniškai mažai reikšmingi.

Terminologija

Paskutiniu laiku patobulėjus širdies operacijoms — kur labai svarbu išlaikyti pastovų rūgščių - šarmų balansą — medicinos literatūroje galima rasti vis daugiau straipsnių apie šią problemą.

Bet iki šiol dėl terminologijos nėra vieningos nuomonės. Tas priklauso ar mes žiūrėsime į rūgščių - šarmų sutrikimus, kaip į fiziokeminius nukrypimus kraujyje, ar kaip nenormalius fiziologinius procesus organizme.

Yra dvi mokyklos dėl terminų: viena mokykla tvirtina, kad rūgščių - šarmų sutrikimai

turi būti aiškinami kaip fiziologinis procesas. Ši grupė naudoja terminus **acidozė, alkalozė, metabolinė, respiratorinė** išreikšti organizme nenormalią fiziologinę būklę ir kaip organizmas reaguoja į šiuos kraujo cheminius pakitimus. Šią terminologiją būtų galima pavadinti — **fiziologinė terminologija**.

Kita mokykla tvirtina, kad rūgščių - šarmų sutrikimai turėtų būti aiškinami pagal rastus kraujo tyrimus. Šią terminologiją būtų galima pavadinti — **laboratorinė terminologija**.

Problemos atsiranda kada abi mokyklas sulyginam: atsiranda skirtumai dėl terminų aiškinimo.

Pagal **laboratorinę terminologiją** acidozė ar alkalozė reikštų pH kraujyje nukrypimus nuo normalaus stovio.

Pagal **fiziologinę terminologiją** nenormali būklė organizme reikštų padidėjimą ar sumažėjimą rūgščių ar šarmų, nors ir esant dar normaliam pH kraujyje, o tuomet tik tendenciją nukrypti nuo normalaus pH.

Medicinoje yra naudojami terminai kaip hiper ir hipoglycemia arba hiper ir hiponatremia.

Jei panašia terminologija norėtumėm išreikšti rūgščių - šarmų balanso sutrikimus, turėtumėm panaudoti net tris rūšis terminų. Pirmą rūšį, kuri atvaizduotų pH nukrypimus nuo normos — **acidemia** ir **alkalemia**. Antra rūšis, kuri atvaizduotų alsavimo sutrikimus — **hiperkapnia** ir **hipokapnia**. Šios abi rūšys terminų yra naudojamos, bet pavaizduoti metabolinius sutrikimus, turėtumėm panaudoti terminus **hiperbasemia** ir **hipobasemia**. Ši terminologija yra mažai naudojama.

Yra dvi rūgščių - šarmų sutrikimų rūšys: **paprasta (simple)** ir **sudėtinga (mixed)**. Sudėtingi sutrikimai pasitaiko gana dažnai kliniškoje medicinoje ir, jei būna ne diagnozuoti, tuo pačiu nebūna atitinkamai gydomi.

Tur būt racionaliausia priemonė nustatyti paprastą ar sudėtingą rūgščių - šarmų sutrikimą, tai pagal skaičių etiologinių pirminių priežasčių. Pavyzdžiui, jei ligonis turi tiksliai nesukontroliuotą diabetą — bus paprasta metabolinė acidozė. Bet jei toks ligonis turi nesukontroliuotą diabetą ir chronišką plaučių kvėpavimo nepakankamumą kaip emfizemą, tai toks ligonis greičiausiai turės sudėtingą rūgščių - šarmų sutrikimą. Šiuo atveju ligonis turės kartu dvi nepriklausomas viena nuo kitos ligas,

kurias nepriklausomai gali sukelti rūgščių - šarmų balanso sutrikimus.

Sudėtingų rūgščių - šarmų balanso sutrikimų yra svarbiausios keturios rūšys, kurios gali veikti į kraujo pH — pabloginant ar pagerinant:

1. **Metabolinė ir respiratorinė acidozė.**
2. **Metabolinė ir respiratorinė alkalozė.**
3. **Metabolinė acidozė ir respiratorinė alkalozė.**
4. **Metabolinė alkalozė ir respiratorinė acidozė.**

Gydymas

Geriausia gydymo priemonė būtų neleisti išsivystyti rūgščių - šarmų balanso sutrikimams, o išsivysčius juos sunormuoti. Tam atsiekti reikia žinoti rūgščių - šarmų balanso stovį ir nukrypimus nuo normalaus stovio.

Norint turėti **pilną rūgščių - šarmų sutrikimo vaizdą** reikalinga ištirti $CO_2\%$ — rišamoji jėga, arterinio kraujo pH ir $pCO_2\%$ davinių. pH išmatavimui reikalinga paimti kraujas iš arterijų, kad išvengtų komplikuoto paėmimo tiesioginiai iš arterijų, kai kurie autoriai siūlo tam tikslui kraują paimti iš pašildytos ausies ar piršto, kaip kad imamas kraujas kitiems tyrimams. Kliniškai rezultatai yra pakankami. Autorius paduoda tyrimus pH 43 ligonių, turinčių rūgščių - šarmų sutrikimus, tiriant pH tiesioginiai iš arterijų ir iš ausies ir piršto, skirtumas tarp šių pH tyrimų rastas $\pm 0,02$ — $\pm 0,03$ pH vienetai (units).

Prie sudėtingų rūgščių - šarmų balanso sutrikimų begydant vieną rūšį kartais ir kita rūšis savaime susinormuoja, bet dažniausia reikia gydyti abi rūšys kartu.

Gydymas respiratorinio nepakankamumo prie emfizemos ir chr. bronchito.

Emfizematikui esant be sąmonės (coma) dėl rūgščių - šarmų balanso sutrikimų pirma pagalba **tracheotomija**, tuo sumažinama nenaudojama tuštuma (dead space) ir palengvinamas sekrecijos pašalinimas iš bronchų. Po to panaudoti **mechaniską ventilatorių**. Pagerėjimas išsivysto per keletą valandų ir dažnai yra išgelbstima gyvybė.

Tracheotomija ir mechaniskas ventilatorius Patartinas prie kiekvieno ligonio, kurio pH kraujyje nukrinta žemiau 7.35 arba arterijų pCO_2 pakyla virš 65 mm Hg (normalus 35 - 45 mm Hg).

Priežastys, sukeliančias respiratorinį rūgščių-šarmų balanso sutrikimą:

- plaučių ar bronchų infekcijos,
- širdies nepakankamumas,
- per didelė sedacija,
- klaidingai duodamas deguonies gydymas.

Symptomai:

- Centralinis nervų sistemos nusiskundimai: galvos skausmai, nervingumas, maišymasis galvojant, mieguistumas ir sąmonės netekimas;
- cyanosis.

Diagnozė: p CO₂ arterijose padidėjęs daugiau kaip 55 mm Hg.

Gydymas:

1. a) Pagerinti ventilaciją — alsavimą; b) pašalinti sekreciją iš bronchų, c) gydyti bronchų ir plaučių infekciją, d) įalsavimai bronchus praplėčiančių vaistų, e) mechaniškas ventilatorius.
2. Duoti deguonies du litrus per minutę ar atitinkamai pagal stovį padidinti.
3. Gydyti širdies nepakankamumą.

Dažnai respiratorinį nepakankamumą — acidozę — komplikuoja dešinės širdies nepakankamumas, tad širdį gydyti digitaliu, diuretikais; bet kadangi tokiais atvejais širdies nepakankamumas išsivysto dėl respiratorinės acidozės tad, norint pasiekti rezultatų, pirmoje vietoje reikia pašalinti respiratorinę acidozę.

Naudojant mechaniską respiratorių deguonies kiekį kraujuje padidinsime, bet tokį respiratorių reik naudoti atsargiai — neperventiliuoti, nes gausis komplikacija — alkalosis.

Deguonies panaudojimas

Ligoniumi, turinčiam sunkią emfizemą ar bronchitą, pirmiausia išsivysto deguonies nepakankamumas — hipoksia ir tik vėliau išsivysto CO₂ perteklius — hipercarbia, kadangi tokie plaučiai dar pajėgia iškvėpuoti daugiau CO₂, bet mažai tegali padidinti deguonies įkvėpimą, todėl pradinėje stadijoje deguonis nepavojinga duoti, net bijant respiratorinės depresijos.

Betgi ligoniams turintiems CO₂ perteklių kraujyje — respiratorinę acidozę — svarbu su-

mažinti hipoksiją, kadangi hipoksija kartu su respiratorine acidoze sukelia plaučių hipertensiją ir apsunkina dešiniąją širdį.

Tokiems ligoniams, duodant gryną deguonį, sumažinsime jaudinimą į alsavimo centrą, alsavimas susilpnės ir tuo būdu CO₂ kraujyje pakils ir respiratorinė acidozė pablogės — pH kraujyje nukris dar žemiau.

Tokiems ligoniams galima duoti deguonį 2 litrus per minutę. Toks kiekis paprastai sumažina hipoksiją, bet dar nesukelia pavojingos respiratorinės depresijos. Norint padidinti deguonies kiekį, reikia dažnai patikrinti rūgščių-šarmų balansą.

Paskutiniu laiku vyrauja nuomonė, kad deguonies davimas nuolatiniai yra geresnis gydymo būdas kaip su pertraukomis.

BIBLIOGRAFIJA

1. Winters W. R.: Terminology of Acid-Base Disorders. Ann. Intern. Med. 63:873, 1965.
2. Editorial: Acid-Base Disorders and the Clinician. Ann. Intern. Med. 63:893, 1965.
3. Lyons Harold A., et al.: The Management of Severe Pulmonary Emphysema. Amer. J. Med. 36:62, 1964.
4. Johnston F. R., Harris W. H.: Management of Chronic Bronchitis and Pulmonary Emphysema. Med. Clin. of North America 49:1309, 1965.
5. Hoffman S. W.: The Biochemistry of Clinical Medicine. The Year Book Publishers, Inc., Chicago, 1954 p. 164.
6. Dumitru P. A., Hamilton G. F.: Underwater Black-out — A Mechanism of Drowning. Amer. Family Physician 6:43, 1964.
7. Carson, S. A. Allan, et al.: Acid-Base Management for Open-Heart Surgery. Circulation 29:456, 1964.
8. McDonald S. J., et al.: Direct Approach to Evaluation of Patients With Acid-Base Imbalance. J.A.M.A. 188:9, 1964.
9. Dines E. D., Olsen M. A.: The Value of Complete Knowledge of Acid-Base Derangement in Pulmonary Insufficiency. J.A.M.A. 194:1049, 1965.

• **Frank Netter, M.D.** lietuvių-turkų kilmės, buvo apdovanotas už savo grafikos darbus medicinos srityje. Jis yra tapytojas Ciba laboratorijoje. Jo mediciniški tapiniai buvo išstatyti New Yorke "Society of Illustrators gallery", kuri yra remiama New Yorko universiteto. Dr. F. Netter baigė medicinos mokslus 1931 metais, praktikavo trumpą laiką, vėliau perėjo į meną ir nuo 1946 metų iliustruoja Ciba leidžiamus žurnalus.

Nutukimas Naujų Teorijų Šviesoje

Dr. M. Eimontas

(Paskaita skaityta spalio mėn. 30 dieną Ohio Lietuvių Gydytojų suvažiavime)

Kaip visiems yra žinoma nutukimo tema šiomis dienomis yra labai populiari. Visi žinome statistinius duomenimis apie storulių nepavydėtiną sveikatos ateitį: širdies ligas, aukšto kraujospaudimą, cukraus ligą ir t.t. Storulių buvo visuomet, bet jų ypač padaugėjo Šiaurinėje Amerikoje ir Vakarų Europoje šiais "Pepsi-Cola" generacijos laikais.

Iki šiol riebalai — **riebalinis audinys** buvo laikomi energijos pertekliaus sandėliu, ir gal būt pageidautinu moterų figūros išpildymui. Per paskutiniuosius 10-15 metų paaiškėjo, kad riebalinis audinys yra labai veiklus žmogaus kūno bendrame metabolizme. Čia nuolat vyksta **riebalinių rūgščių — gliceridų** sintezė ir katabolizmas. Iš tikrųjų riebalinės rūgštys yra svarbesnės kūno energijos apyvartoje, negu anksčiau linksniuojami angliavandeniai, kurie yra naudojami tikrai trumpais laikotarpiais. Kūno angliavandenių neužtektų ilgiau, kaip apie 12 valandų, jeigu jie vieni tiekėtų visą energiją gyvybiniam procesams vykdyti. Riebalinės rūgštys, tuo tarpu, išlaiko kūno pagrindinius energijos reikalavimus ilgesnį laiką. Storumas ypač buvo pageidautinas kai trūko maisto žmoneis, gyvenant primityviose sąlygose.

Galima kategoriškai sakyti, jog **hormoninių liaukų sutrikimas** beveik niekuomet nėra priežastimi didelio nutukimo. Žymus amerikiečių endokrinologas **Fuller Allbright** teigia, kad labai retas, kuris turėdamas tik hormoninių liaukų sutrikimą, svers daugiau kaip 200 svarų. Tačiau tai nereiškia, kad žmogus negali būti storas ir turėti liaukų sutrikimą.

Eksperimentai su gyvuliukais parodė, kad sužeidimas tam tikros smegenų dalies — **hypothalamus** gali sukelti perdidelį apetitą ir tuo būdu besaikį valgymą. Yra žinoma, kad smegenyse — hypothalamus yra apetito kontrolės centrai ir jų sunaikinimas gali arba sukelti arba visiškai numalšinti apetitą — anorexia nervosa.

Duomenys apie **valgymo ritmą** irgi yra labai įdomūs. Pvz. jeigu žiurkės bus padalintos į dvi grupes ir abi grupės bus maitinamos vienodai, bet viena grupė gaus visą maistą iš karto, o kita grupė galės būti po truputį, t.y. dažniau, tai

rezultatai bus nevienodi. Kūno medžiagų sąsata analizė parodė riebalų procentą daug aukštesnį pas tas žiurkes, kurios ėdė vieną kartą. Samprotavimas yra toks: kai maistas gaunamas fetai, tai gyvulio organizmas randa būdą energijai taupyti. (Metabolizmas naudoja enzimas, kurie yra labai efektyvūs energijai naudoti ir taupyti). Riebalai yra pats ekonomiškiausias būdas taupyti kalorijas (8 kalorijos grame riebalų) tai tuo būdu gaminama daugiau riebalinių gliceridų, o ėdant dažnai, organizmas pasirenka metabolizmo kelią, kuris neturi būti ekonomiškas ir palieka mažiau kalorijų riebalų gaminiui.

Žmogus metabolizmo prasme mažai skiriasi nuo čia minėtų žiurkių. Daug storulių valgo tik vieną kartą didelį maisto kiekį, o paskui smaguriauja kiek išgalėdami. Žmogus, būdamas komplikotas gyvulys, aišku, turi ir kitų situacijų ir komplikuojančių faktorių, kaip pvz. **psichinį faktorių**. Yra žmonių, kurie, kai susinervina pradeda valgyti, tuo tarpu kiti griebiasi nervus raminančių vaistų arba stikliuko. Vakarų civilizacija yra tokia, kad žmogus, slenkant amžiui, mažiau ir mažiau juda, o apetitas lieka maždaug toks pat visą gyvenimą. Taip susidaro didelis perteklius energijos, gaunamos iš maisto, ir šis perteklius kraunasi kūne riebalų pavidale. Šiaurinėje Amerikoje valgymo paprotys yra ypač nelogiškas, nes vakarieniškas metu dažniausia valgoma daugiausia, tuo tarpu, kai žmogus yra mažiausia judrus — praleidžia laiką žiūrėdamas televiziją (pasipildydamas alumi ar saldumynais) o gal dar ir prasnaudžia visą vakarą.

Bandymai, panašūs į žiurkių eksperimentus, buvo daromi ir su žmonėmis. Žmonės, kurie valgė vieną kartą per dieną, nenumetė svorio arba net priaugo, palyginus su tais, kurie valgė tą patį kiekį, bet padalintą į 6-10 porcijų. Pastarųjų svoris progresyviai krito.

Yra pripažinta, kad žmonės tarpusavy skiriasi **metabolizmo efektingumo** atžvilgiu. Kai kurie negali lengvai priaugti svorio, nors kažin kaip persivalgytų, kadangi jų metabolizmas nepritaikintas taupyti energiją. Taip pat yra žmonių, kurie ir labai mažai valgę, tunka,

nes jų metabolizmas ypač jautrus energijos taupymui. Kaip pavyzdį, galima paminėti suaugusius diabetikus, kurie dažniausia, apie 80%, būna nutukę. Anksčiau buvo sakoma: "Jie turi cukrinę ligą, todėl, kad yra per stori", o dabar pradedama galvoti: "Jie yra stori, nes yra diabetikai". Iš tikrųjų riebalų metabolizmo defektas yra laikomas pagrindiniu faktoriumi diabetes mellitus etiologijoje.

Nors daroma tyrimų riebalų metabolizmo srityje, iki šiol gauti rezultatai sunku praktiškai įvykdyti. Senasis dėsnius, kad **jei badausi arba mažiau valgysi, nimesi svorį, vistiek kokios nutukimo priežastys bebūtų, lieka tikslus.** Dietos manipuliacija, naudojant mažai angliavandenių, bet daug riebalų arba baltymų-proteinų, turi savo šalininkų ir priešininkų. Visi sutinka, kad kolorijų suvaržymas yra svarbiau negu angliavandenių, riebalų ar baltymų proporcijos kalorijų sudėtyje. Dažnas valgymas, tur būt, yra palankesnis svorio numetimui, negu valgymas tiek pat maisto vieną ar du kartu per dieną.

Judrumas, kaip sportas, yra labai svarbus faktorius sėkmingam svorio numetimui, apetitą mažinančių vaistų naudojimas nepateisina vilčių, nors pradžioje gal šiek tiek palengvina pasninkavimą. **Diuretikai** turi teigiamų savybių, nes pastebėta su svorio kritimu didėja vandens konservacija ir gali atrodyti, kad svorio numetimas yra sustojęs. Čia diuretikų panaudojimas gali pagelbėti. Įvairių hormonų naudojimas dar yra tyrimų stadijoje.

Norėčiau įspėti, kad **visiškas badavimas** (taip vadinamas Duncan metodas) ilgais laikotarpiais yra saugus tik ligoninės priežiūroje. Be to senesni žmonės, ypač turį koronarinių indų sklerozę, yra dideliame pavojuje ir gali staiga mirti.

Baigdamas noriu priminti, kad tyrimai ieškant nutukimo priežasčių yra labai primityvūs ir praeis daug laiko, kol pilniau suprasime riebalų metabolizmo reikšmę žmoguje ir kol dirbtinai galėsime ją kontroliuoti. Tuo tarpu galime tik **mažiau valgyti ir daugiau judėti.**

NAUJŲJŲ AMŽIŲ MEDICINA

Dr. Z. Brinkis

Naujųjų amžių laikotarpis yra **pažangos laikotarpis.** Medicinoje sutinkame daugybę reformų, išskyla eilė naujų vardų. Viduramžių pažiūroje, su pirmosiomis žmonių lavonų studijomis, klinikiniais stebėjimais, gamtos studijomis ir vis labiau kylančiu humanizmu, atsirado reikalas principiniai atnaujinti ir mediciną. Spaudos išradimas palengvino klasikinių medicinos raštų naudojimą, o su jų artimesniu pažinimu prasidėjo naujas atgimimo, arba renesanso laikotarpis. Atgimsta dvasinė ir fizinė žmogaus individualybė: meilė kūno grožiui, kritikos laisvė ir nelygstamas žmogaus vertės iškelimas.

Su naujais amžiais pasaulyje iš viso įvyksta didelių pasikeitimų: Kopernikas, Kepleris, Galilėjus suduoda smarkų smūgį scholastinėms dogmoms; atrandama Amerika; sukylama prieš Bažnyčios autoritetą; vyksta religiniai karai; ateina Liuteris su savo reformacija.

Kalbėdami apie naujųjų amžių mediciną, žvelgsime į ją pagal tai epochai charakteringus laikotarpius, būtent: renesanso, baroko, šviečia-

mojo amžiaus, romantizmo ir natūralistinio pozytivismu laikotarpį.

Renesanso medicina. Kaip mene, religijoje, socialiniame ir politiniame gyvenime, taip renesanso įtaką reiškėsi ir medicinoje: sukylama prieš bet kokį autoritetą ir senuosius mokytojus, nutraukiami ryšiai su praeitimi ir viduramžių tradicijomis. Iškeliamas humanizmas. Žmogus atsipalaiduoja nuo Dievo ir vienas bando užkariauti pasaulį. Medicinoje gydytojai - humanistai dažnai reiškiasi ir kaip filosofai. Vieni jų žiūri į žmogų daugiau kaip į architektūrinį ir mechaninį kūrinį — Leonardo da Vinci, Andreas Vesalius; kiti — žvelgdami mistiko - panteisto akimis, mato žmoguje labiau vitalinių jėgų organizmą. Pradedama ryškėti tautybių ir moderniosios valstybės sąvokos.

Gydytojų paruošimui daug įtakos turi atsiradęs tautinės mokyklos: italų, prancūzų, olandų, vokiečių, anglų. Jose "tautinis mokslas" dėdomas daugiau ar mažiau aristokratinėje dvasioje, kuri vėliau atitinkamai atsiliepia ir socialiniame gydytojo gyvenime.

Bet ne visi gydytojai, kurie vertėsi gydymo menu, turėjo tam reikalingas kvalifikacijas. Pavyzdžiui, 1550 m. Paryžiuje buvo tik 72 gydytojai. Suprantama, kad didžioji gyventojų dalis, ypač neturtingieji, buvo aptarnaujami ne kvalifikuotų chirurgų, bet barzdaskučių arba panašių „gydytojų“.

Atsirado reikalas apvalyti medicinos profesiją nuo šarlatanų. Patobulinami specialūs, medicinos praktiką tvarką įstatymai. Gydytojų sąjungos, egzistuojančios paskiruose Europos miestuose jau nuo viduramžių, buvo pakeltos į Kolegijas. Joms buvo pavesta tvarkyti gydymo praktiką ir profesinę etiką, kurią vis labiau apsprendė mokslas, įstatymai ir moralė.

Baroko medicina. Šio laikotarpio medicina į žmogų žiūri kaip į dinaminį mechanizmą. Stengiamasi išsiaiškinti metafizinis dvilypumas: dvasia ir medžiaga, mistika ir racionalizmas, teodicėja ir gamtos mokslai. Dekarto, Spinozos, Leibnico, Newtono ir kitų įtakoje sukuriama naujos sistemos. Gamtos mokslai baroke labiau sudinaminami. Pradedamas instrumentinis gamtos stebėjimas: teleskopas, mikroskopas. Šio pastarojo pagalba padaryta daug pažangos anatomijoje, biologijoje ir embriologijoje. Čia ypač pasižymi Malpighi, Leeuwenhoek ir kt.

Pažangios Sydenhamo pažiūros į susirgimą sudaro pagrindą naujam bendrosios patologijos, epidemiologijos ir terapijos aiškinimui.

Gydytojo padėtis ar, teisingiau, jo vertinimas barokinėje visuomenėje buvo dvejopas: iš vienos pusės jis iškeliamas, stebimasi jo jau daugiau ar mažiau pilnu žmogaus kūno struktūros ir funkcijų pažinimu, iš kitos pusės — gydytojas satyriškai pajuokiamas, nes jis dažnai nesugeba sergančiojo išgydyti. Epidemijos ir užkrečiamos ligos vis dar siautė nesuvaldomai. Skorbutas, vidurių šiltinė, sifilis, maras pareikalavdavo šimtais tūkstančių aukų. Trisdešimties metų kare, esą, daugiau kareivių mirė nuo ligų, negu žuvo fronte. Didėjanti socialinė gydymo svarba davė progos vis labiau įsikišti valstybei.

Šviečiamąjo amžiaus medicina. Šviečiamajame amžiuje, iš dalies gal Kanto įtakoje, metafizinis baroko racionalizmas pakeičiamas empirizmu. Šalia anksčiau vyravusio fiziologinio dinamizmo, medicinoje atsistoja palyginamoji anatomija. Gyvenimo supratimo pažinimą charakterizuoja žmogaus pajėgumas reaguoti, jo gyvybingumas. Daug naujos šviesos šioje srity-

je įnešė Hellerio darbai, iškėlę fiziologijoje pajaudinimo ir pajutimo galias. Galvani, Voltos ir kitų mokslininkų taip vadinami „animalinės elektros“ tyrimai dar daugiau praplatino ir prarturtino šios rūšies bandymus. Empirizmas reiškėsi visose ano meto medicinos mokslo šakose.

Gydytojo padėtis socialiniu atžvilgiu pakilo nepaprastai aukštai. Tai įvyko dėl gydytojo realaus progreso žinojimo ir dėl žmonių didėjančios ligos baimės. Ši ligos baimė suprantama, nes šviečiamajame amžiuje „malonumas buvo aukščiausias įstatymas“. Geresni chirurgai greit pralobdavo ir tapdavo garsiais, visagaliais ponais. Jie imdavo neribotus honorarus, vilkėdavo puošniais drabužiais, dažnai gaudavo didikų titulus, žodžiu, gyvendavo aristokratinį gyvenimą pilna to žodžio prasme.

Romantizmo medicina. Idealizmu, sentimentalizmu ir subjektyvizmu charakteringam romantizmo laikotarpy, Schellingo gamtos filosofija turėjo nemaža įtakos ir medicinoje. Ši įtaka reiškėsi tiek morfologijoje, tiek fiziologijoje ir patologijoje. Nuo racionališkojo vitalizmo netrukus pereinama į pozityvizmą.

Anuomet žydinti prancūzų ir anglų medicina atstovavo anatomiškai klinikinę kryptį, kai tuo tarpu vokiečiai — fiziopatologinę kryptį. Austrai su savo „Neue Wiener Schule“ užėmė vidurio kelią. Italijoje romantizmo laikais medicina buvo palyginti dar nedaug pažengusi, o Ispanijoje dar mažiau. JAV-bėse, anglų įtakoje, medicina darė smarkią pažangą visose srityse.

Ypatinga gydytojo reikšmė ir jam teikiama pagarba visuomenėje romantizme tebesitęsia. Jo prestižą kelia pajėgumas gydyti ir reliatyvus sugebėjimas apsaugoti žmogų nuo ligų. Chirurginės technikos pažangos dėka ypač greit iškil-davo chirurgai. Internistams tai padaryti būdavo sunkiau. Verti paminėti tuo metu įvairiose valstybėse iškylę pasaulinio mąsto gydytojai yra: Dupuytren, Laennec, Magendi — Prancūzijoje; John Mueller, Schwann, Henle — Vokietijoje; Purkinje — Prahoje; Rokitansky, Skoda — Vienoje.

Didėjantis medicinos įsijungimas į socialinę gyvenimą romantizme reiškėsi per valstybę. Ypač besiplečiant teismo medicinai, medicinos ir valstybės santykiai neišvengiamai dažnėjo, nes be sveikatos apsaugos apskritai, atsirado eilė naujų klausimų, kurių sprendime įsijungti turėjo ir valstybė, būtent: profesinės ligos ir nelaimingi darbo atsitikimai, kurie dažnėjo su

didėjančiu pramonės išsivystymu. Susirūpinta valstybiniu mastu spręsti psichiniai nesveikųjų problema. Ekonominėje srityje valstybės įsijungimas buvo reikalingas tvarkant gydytojo honoraro klausimą.

Natūralistinio pozityvizmo medicina. Natūralistinio pozityvizmo pradžios tenka ieškoti A. Comte pozityvistinės doktrinos filosofijoje, kuria jis grindžia gamtos ir griežtuosius mokslus. Medicinoje ji reiškiasi kontempliacijos ir eksperimentiniais faktais, kurie privalo būti paremti dėsniais, ir kurių paskirtis yra didesnio žmonijos progreso ir laimingesnio gyvenimo siekimas. Tai siekimas **utopinio socializmo**. Nutraukiami ryšiai su transcendencija. Viskas grindžiama tik materija. Didėjanti pramonė iškelia mases, o su jomis ir naujas problemas. Lamarcho ir Darvino evoliucionizmo teorijos taikomos embriologijoje ir fiziopatologijoje. Anatomijoje Wirchovo dėsnis "omnis cellula e cellula" vėliau duoda naują kryptį celiuliarinei patologijai. Cl. Bernard vadovauja eksperimentinei fiziopatologijai, Pasteur ir Koch — bakteriologijai. Klinikinėse studijose ypač pasižy-

mi Semmelweiss, Addison, Hodgkin, Parkinson ir kt. Prasideda medicinos sutechninimo laikotarpis. Chirurgijoje modernėja instrumentai, pradeda naudoti anestezija, antiseptis, hemostazija ir tt. Šio pasėkoje prarandamas intymusis gydytojo kontaktas su ligoniu. Apie ligonį kalbama tik kaip apie kazusą. Įvairiose medicinos šakose vis siauriau **specializuojamasi**. Socialinis gydytojo prestižas nuo romantizmo laikų dar labiau pakyla.

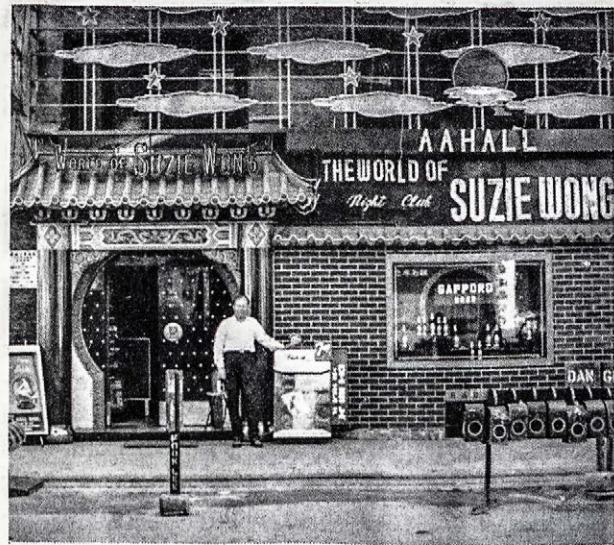
Gydytojų paruošimas Vokietijoje yra disciplinuotas ir daugiau teoretinis; Prancūzijoje ir Anglijoje — daugiau klinikinis, familiarus. Šitame laikotarpyje medicina progresyviai **socialėja** — tiek savo preventyvinio aspektu — viešoji higiena, — tiek terapeutiniu bei teisiniu aspektu. Medicinos socializacija ypač pasismarkėjo nuo Bismarko laikais įsteigtų ligonių kasų ir kitokių socialinių įstatymų įvedimo. Su valstybės rūpesčiu socialinė apsauga, prasideda vis didesnis jos kišimasis ir į sveikatos reikalų tvarkymą apskritai. Šis kišimasis yra ypač charakteringas mūsų moderniosios medicinos organizacijoje.

KELIONĖ Į RYTUS

(Tęsinys)

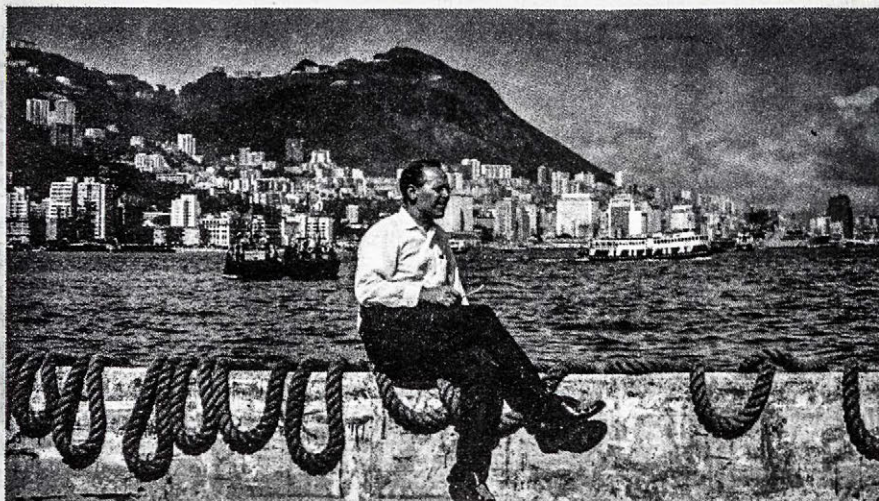
Hong Kongas, kurį irgi aplankiau, susideda iš žemės ploto, kuris rubežiuojasi su Raudonąja Kinija ir vadinasi Kowloon ir New Territories ir salos, kurios tikras vardas yra Hong Kong ir miesto joje vardu Victoria City. Sala ir žemynas yra perskirti vandens juosta kuri sudarė labai patogų ir ypatingai gražų uostą. Visas Hong Kongas sudarė akį žavintį, nepaprasto grožio gamtovaizdį. Nuolatinis laivų ir kintietišku džunkų uoste judėjimas ir rytietiškas triukšmas ir klegesys gatvėse sudarė labai egzotišką jaudinančią panoramą. Hong Kongas su savo nakties žiburių jūra yra turbūt gražiausias ir patraukliausias pasaulyje. Norint arčiau pažinti Kiniją, pravartu apsigyventi tarp pačių kiniečių Kowloone. Pragyvenimas Victoria saloje kur yra Anglijos tvarka ir tradicijos, prabangingas ir išlaidus net ir doleriais. Tuo tarpu kaip kiniečių apgyventa dalis, kalbanti angliš-

Dr. Henrikas Armanas

Hong Kongas, Baras, kur buvo sukama filmą "The world of Suzie Wong"

*Hong Kongo uostas
ir Victoria City panorama.*

kai, skiriasi nuo tų žmonių, kuriuos palikau Japonijoje. Čia reikia būti ir apdairiam ir atsargiam, kad nebūtumei apgautas. Vyrauja neturtas, ir neturtingų bei išmaldos prašančių žmonių gatvėse yra daug. Gyvenimas yra viešas gatvėse arba daugelyje plūduruojančių džunkų. Žmonės atrodo ir nepavalgę bei gyvena varge, bet užlaiko švarą. Akį patraukia rūbų medžiagų gražumas ir puošnumas. Gyvenimas čia nenutrūksta per visą parą ir turistai atvyksta ir išvyksta kaip kaleidoskope. Daugumoje žmonės gyvena šiandiena ir mažai tesirūpina rytojumi. Gera buvo pamatyti Hong Kongą, tą vietą kurią svajojau pamatyti dar būdamas mokinys Kauno gimnazijoje, bet čia ilgiau nenorėčiau pasilikti, nes gailėtis ir liūdesys apėmė mane žiūrint į vargšus ir sunkiai gyvenančius žmones.

Ir štai ir Filipinų Respublika susidedanti iš beveik 1000 salų ir salelių. Iš jų trys didžiausios salos sudaro jų branduolį su sostine Manila. Kraštas nors priskaitomas prie "atsilikusių" kraštų, tačiau turi seną Ispanijos kultūrą ir toli pažengusią amerikietišką civilizaciją. Filipinai daugiau 300 metų buvo valdomi Ispanijos ir apie 40 metų Amerikos. Mišinys tų dviejų kraštų papročių ir gyvenimo būdo daro filipiniečių gyvenimą labai įdomų.

Filipinietės moterys užima svarbią vietą tiek politiniame, tiek ir socialiniame, visuomeniniame ir šeimos gyvenime. Tuo atveju jos labai skiriasi nuo japonės moters. Filipinietė moteris turi tas pat teises viešame gyvenime kaip ir vyrai. Jos užtat atrodo ir išdidžios, gražiai nuaugusios, sveikos ir savarankios bei kultūringos. Turėjau garbės būti pakviestas Filipinų International Club banketan, kuriame dalyvavo

keli vyriausybės nariai ir vadovaujantieji tarptautinių prekybos bendrovių asmens, laivų, lėktuvų, farmacijos atstovybių ir finansinių įstaigų įgaliotiniai. Beveik pusę tų aukštas ir atsakingas vietas užėmė moterys. Čia, be kitų svarbių reikalų, kuriuos moterys atlieka, jos yra ir klubų pirmininkai, laikraščių leidėjos, prezidento rinkimų kampanijos pirmininkės ir socialinio, prekybinio ir kultūrinio gyvenimo vadovės. To banketo metu praleidau kelias malonias valandas su Squibb farmaceutinės b-vės prezidentu Maniloje. Ši bendrovė aprūpina beveik išimtinai visą Filipinų Respubliką vaistais, palyginus su kitomis vaistų firmomis. Vaistai Maniloje yra palyginti nebrangūs ir visi jie yra įvežti iš JAV, tik jų vardai pakeisti. Šių bendrovių direktoriai net ragino mane persikelti į Manilą ir tuo pačiu prašė tą patį perduoti ir kitiems JAV gydytojams, nes gydytojų Filipinams labai trūksta. Manila turi du Universitetus ir tik vieną medicinos mokyklą.

Manila yra savotiškas miestas — šalia modernaus dangoraižio ganosi karvės pelkėtoje pievoje. Šalia puošniai apsirengusių kreolių gatvėse pilna nuogų ar pusnuogių vaikų. Lūomų skirtumas didelis ir gyventojai susiskirstę. Aristokratija ir turtinga ir gyvena prabangiai, puošniai ir ištaigingai. Tuo tarpu, paprasti žmonės pasitenkina tik labai kukliais uždurbiais, gyvenimu ir ta pagalba, kurią gauna iš gerojo dėdės Samo rankos. Klimatas karštas ir drėgnas. Šiaip, viešame gyvenime dominuoja Amerikos dvasia, kaip muzikoje, filmose, automobiliuose ir krautuvėse matyti daug šio krašto prekių. Darbo jėga yra pigi. Tarnaitėi mokama tik tarp 30-40 centų dienai, taip kad turtin-

guose namuose turimą po 5-6 tarnus.

Filipiniečiai gydytojai visi priklauso prie aristokratų luomo — yra turtingi ir sunkiai prieinami. Mokslo knygos, vaistai, instrumentai — amerikoniški.

Mielai ir vėl aplankyčiau Manilą, kurioje yra įsikūrusių ir lietuvių, k.t.: Prel. Backys (sūnus mūsų Lietuvos pasiuntinybės patarėjo p. Bačkio) kaip Šv. Tėvo atstovas Filipinams ir "Neries" B-vės labai išpūdinga ir gerai Maniloje pažįstama filialė.

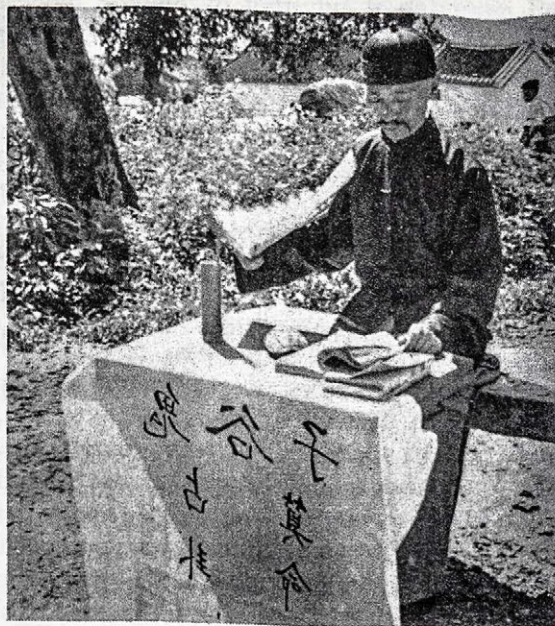
Filipinų kasdieninis gyvenimas, kaip jų dainos, šokiai ir rūbai, pavardės, vestuvės, laidotuvės ir pramogos yra ispaniškų papročių, o tuo tarpu ūkinė gyvenimo pusė prilyginama amerikoniškajai. Filipiniečiai neturi kariuomenės, nes yra užtikrinti, kad bent kokio karinio pavojaus atveju, JAV-bės juos gins. Jų tautinės spalvos yra tos pačios kaip ir šio krašto (mėlyna, balta ir raudona) ir jų valstybinėje emblemoje vyrauja erelis. Anglų kalba yra oficialioji. Viešbučiuose ir krautuvėse keičiama tik doleriai, o visi kiti pinigai nepripažįstami. Žmonės yra polineziečių kilmės ir skiriasi nuo japonų ar kinų. Jų gyvenimas nėra turtingas, paprastas, bet patogus ir patenkina eilinį filipinietį. Manilos įlankos, žavūs saulėleidžiai sėkma dieniais sutraukia tūkstančius žmonių jais žavėtis ir stebėti. Gaidžių kautynės čia yra tautinė pramoga, kur filipinietis praleidžia savo sekma dienio popietę.

Ir taip palikau Filipinų salas, kurių vienoje paskutiniu metu įvyko didelė gamtos nelaimė ir išsiveržusio vulkano lava užliejo tą žemės dalį ir tūkstančius žmonių, kuriuos vos neseniai aplankiau.

Havajuose ir Honolulu buvau jau antrą kartą ir Waikiki Beach man primena tą Miami Beach, Fla. Senoji Havajų romantika atsispindi jų dainose, muzikoje, vietinių žmonių švelnume bei jų nuoširdume. Taip pat havajiečiai pasižymi savo valgių paruošimu ir jų gausumu. Havajų jūra ir jų gėlėmis pakvėpęs oras ir tylios mėnesienos naktys yra tikrai geriausias poilsis pavargusiam kūnu ir nuo darbo bei rūpesčių atitrūkusiam keliautojui.

Ir taip baigiu jau savo kelionę į Tolimuosius Rytus. Kai pamačiau San Francisco žiburius, širdies plakimas pagreitėjo iš džiaugsmo ir susijaudinimo, kad ir vėl grįžtu "namo" naujoje gerojo dėdės Samo žemėje.

Laimingai nusileidau mielame Baltimorės — Friendship aerodrome po trijų savaičių ke-

Kinietis raštininkas savo "ofise".

lionės ir ištikrųjų tokiu mažu pasidariusiu pasauliu, kurio 1/3 apskridau, panaudojęs tam reikalui 8 lėktuvus ir praleidęs lėktuvuose 24 valandas be miego.

Pavargau kelionėje sukdamas laikrodį iš pradžių atgal, o vėliau pirmyn ir pasimetęs dienų skaičiavime (Tokio nuo mūsų yra 11 valandų ir viena kalendorine diena atgal). Baltimorėje jaučiausi kaip apsvaigęs nuo ilgos kelionės ir tūkstančio ir vienos nakties pergyvenimų bei malonių išpūdžių ir naujų pažinčių surastų Septynių Jūrų ir Tolimų kraštų horizontuose.

Hong Kongas. Kinietė su dr. H. Armanu savo "name".

MEDICINA DIDŽIOJOJ BRITANIJOJ

Dr. K. Valteris

Didžioji Britanija visada garsėjo savo keistomis tradicijomis. Painus čia yra ir medicinos pasaulis, kuris svetimšaliui yra tikras labirintas:

Pavadinimai

Baigęs penkių metų studijas ir išlaikęs nustatytus egzaminus čia tampa "Doctor" (sutrumpintai "Dr."). Bet vėliau daugelis šio titulo atsisako ir pasivadina "Mister" (sutrumpintai "Mr."). Doktorais ligi gyvos galvos pasilieka: Vidaus ligų specialistai, patologai, anestetistai, roentgenolobai-radiologai, odos ir veneros ligų specialistai, sanitarinės ir medicininės administracijos tarnybos gydytojai ir bendrosios praktikos gydytojai (General practitioners). Bet chirurgas, akių ligų specialistas, akušeris-ginekologas, dantų gydytojas ir veterinarijos gydytojas vadinasi "Mister" (Mr.). Šių specialybių moterys vadinasi "Miss" bei "Mrs." Kaip matoma dalis šio krašto gydytojų savo "titulais" visai nesiskiria nuo paprasčiausių, eilinių darbininkų... Bet kaip jie prie šio "tituto" veržiasi! Tik pradėjęs praktikuoti chirurgijoje gydytojas jaučiasi laimingas kai pagalbinis medicinos personalas į jį kreipiasi vadindami "Mister", o ne "Doctor"...

Laipsniai

Medicinos mokslo laipsniuose tai netik naujokui - svetimšaliui, bet ir senam britui sunku susigaudyti! Žemesniuose — pagrindiniuose laipsniuose yra lengviau susivokti, bet aukštesniuose tai lengva pražūti...

Žemesnieji laipsniai

Didžiojoje Britanijoje gydytojų diplomus išduoda: Universitetai, College'ai ir Society of Apothecaries.

Universitetai teikia Bakalauro laipsnį — Bachelor or Medicine and Bachelor of Surgery — sutrumpintai M.B., B.S. (iš lotyn. Medicinæ Baccalaureus, Baccalaureus Chirurgiæ; pastarąjį laipsnį kai kurie universitetai trumpina taip: B.Ch., B.Chir., Ch.B.).

Dantų gydytojo laipsnis yra B.D.S. ar B.Ch. D. — Bachelor of Dental Surgery.

College'ai

Royal College of Physicians ir Royal College of Surgeons yra sudarę egzaminatorių komisiją ("Conjoint Board"), kuri turi teisę išduoti diplomus su aštuoniomis raidėmis: L.R.C.P., M.R.C.S. — Licentiate of the Royal College of Physicians, Member of the Royal Collage of Surgeons.

Odontologai gali laikyti egzaminus prie Royal College of Surgeons ir išlaikiusieji gauna L.D.S.R.C.S. (arba sutrumpintai L.D.S.) — Licentiate in Dental Surgery of the Royal College of Surgeons.

Čia yra dar viena labai sena institucija — Society of Apothecaries — kuri išduoda diplomus su penkiomis raidėmis — L.M.S.S.A. — Licentiate in Medicine and Surgery of the Society of Apothecaries.

Atsiranda nemažai entuziastų, kurie maždaug tuo pačiu laiku laiko egzaminus net trijose institucijose ir, jei išlaiko, prie savo pavardės gali pridėti visą virtinę raidžių, pav., John Smith, M.B., B.S., L.R.C.P., M.R.C.S., L.M.S.S.A. Atrodo gana įspūdingai, ar ne?

Kurios institucijos diplomai yra geresnis? Teisiniu atžvilgiu visi yra vienodos vertės, t.y. visos G.M.C. (General Medical Council) registruoja ir tuo pačiu suteikia praktikos teises. Visose institucijose egzaminatoriais yra Universitetų profesoriai ir kandidatus "čiupinėja" kietai: visose institucijose neišlaikančių nušimtis maždaug tas pats — apie 25 - 30 %. Bet bendrai vyrauja nuomonė, kad universitetiniai diplomai yra prakilnesni! Bet kartais pasitaiko, kad jaunuolis universitete išlaiko egzaminus su aukščiausiu pažymiu bei aukso medaliu, o "menkesnė" institucijoje — "pravirsta"...

(bus daugiau)

• Jungtinių Amerikos Valstybių gydytojų sąrašas (American Medical Directory) buvo išspausdintas 1906 metais, jame buvo 122,167 pavardės. 1965 metais yra suregistruota 289,000 gydytojų, praktikuojančių Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

DAKTARAS MOTIEJUS NASVYTIS

Daktaras Motiejus Nasvytis 1963 m. rugsėjo mėn. 1 d. Chicagoje ALGS jubiliejiniam suvažiavime buvo išrinktas Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos garbės nariu.

Daktaras Motiejus Nasvytis gimė 1890 metais vasario mėn. 4 d. Magiškių kaime, Sartininkų valsč. Tauragės apskr. Mokėsi Palangos ir Kauno gimnazijose. 1911 metais įstojo į Maskvos universiteto fizikos-matematikos fakultetą, o po metų į medicinos fakultetą, kurį baigė 1916 metais.

Būdamas gimnazijoje, priklausė lietuvių moksleivių būreliui, rūpinosi žurnalo "Aušrinė" leidimu, o 1917 m. jau būdamas gydytojas

Dr. M. Nasvytis su daktarais S. Budriu ir V. Tauru Chicagoje, Bridgeporto lietuvių tarpe 1951 metais.

atstovavo Smolensko lietuvius ir dalyvavo Petrapilio lietuvių seime.

1918 m. grįžęs į Lietuvą apsigyveno Raseiniuose, o 1919 m. buvo pakviestas Valstybinio Higienos-Bakteriologijos Instituto direktorium. Pradėjęs organizuoti Aukštuosius Medicinos Kursus, Dr. M. Nasvytis buvo vienas iš pirmųjų, kuris prisidėjo savo darbu ir išmintimi. Nuo 1920 m. iki 1922 m. jis buvo medicinos skyriaus vedėjas, tuo pačiu laiku dirbdamas ir Karo ligoninėje, o be to versdamasis privačia praktika.

Daktaras Nasvytis buvo plačiašakis žmogus: gydytojas, rašytojas, organizatorius, visuomenininkas, kuriam rūpėjo lietuviški reikalai ir kuriems jis skyrė daug laiko bei energijos.

Daktaras Nasvytis yra paruošęs spaudai visą eilę mokslinių straipsnių, kaip antai "Robertas Koch ir tuberkuliozės problema", "Užkrečiamosios ligos". Profilaktika bakteriologiniame kare" ir t.t. Yra rašęs į "Mediciną": "Dysenterijos rūšys Lietuvoje" "Lueso serodiaznozė pagal Sachc-Georgi ir Meinecke" etc.

1944 m. pasitraukęs iš Lietuvos, laikinai gyveno Nuringene ir 1949 m. atvyko į Chicago, kur atliko stažą St. Elizabeth ligoninėje. Šiuo laiku daktaras Nasvytis gyvena New Haven, Conn.

• **Kauno Miesto Kronika.** Pirmoji Kauno vaisto knyga pradėta 1522 m. ir baigta 1545 m. Tai yra pirmoji Kauno miesto magistrato knyga. Šioje knygoje yra vienas dokumentas, datuotas 1521 m. Knyga yra didelio formato (32x21 cm) turėjo 472 puslapius, kuriuose yra įrašytas 621 dokumentas.

Senoji kronika rašyta vokiečių, lotynų ir rusų kalbomis. Magistro knyga pradėta rašyti gotiška vokiečių kalba, tačiau didesnė jos dalis yra parašyta lotynų kalba.

Kaunas jau XV a. turėjo Magdeburgo teises. Žinoma, kad 1414 m. Kauno magistratui vadovavo vaitas (burmistras) Niklas Trintelis, o vėliau vokiečių Bileris. Reikia manyti, kad ir tada buvo rašomi magistrato aktai, bet daugelis jų žuvo.

Magistrato dokumentų rinkinys pasakoja apie ano meto kauniečių gyvenimą, jų papročius, miestui ir miestiečiams suteiktas privilegijas, gyventojų teises, jų verslus, ekonominių kultūrinį gyvenimą, visuomeninio pobūdžio pastatų statybą ir daugelį kitų Kauno praeities įvykių. (Mokslas ir gyvenimas. Nr. 8 1965)

Veikla

PASAULIO IR AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SAJUNGOS ŽINIOS

PASAULIO IR AMERIKOS LIETUVIŲ S-GOS CENTRO VALDYBA

1966.III.2

PROTOKOLAS NR. 5

Mieli kolegos,

Šie metai yra paskelbti Pasaulio Lietuvių Jaunimo metais. Balandžio - Gegužės mėn. yra pravedamas Lituanus vajas. Šis lietuviško jaunimo žurnalas eina jau vienuolikti metai ir sėkmingai kelia lietuvišką reikalą svetimtaučių tarpe. Jiem reikalinga parama. Padėkime išlaikyti šį žurnalą prenumeruodami ir aukdami.

Kad lietuviško jaunimo metai būtų sėkmingai pravesti ir kad Pasaulio Jaunimo Kongresas Chicagoje birželio 30 - liepos 3 dieną pasisektų irgi reikalinga mūsų vyresniųjų pagalba kaip materialine taip ir moraline.

Ta proga kreipiuosi į Jus visus prašydamas visokeriopa remti šį mūsų jaunųjų žygį ir prisidėti savo auka.

S. BUDRYS

PLGS ir ALGS pirmininkas

1966 PASAULIO LIETUVIŲ

JAUNIMO METAI

Išėivijos, lietuvių tautos ir Lietuvos ateitį užtikrins sąmoningas ir ryžtingas jaunimas. Jis tęsia Lietuvos laisvės kovą ir ją laimės! 1966 Pasaulio Lietuvių Jaunimo Metai ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas 1966 birželio 30 — liepos 3 Chicagoje parodys visam pasauliui mūsų jaunimo pasiryžimą ir jėgą.

Paremkite jaunimo darbus!

Aukas siųsti PLJK Finansų Komisijos išdininkei:

Lithuanian Youth Congress
c/o Mrs. B. Juodikis
1794 East 227th Street
Cleveland, Ohio 44117, U.S.A.

Dalyvavo: pirm. S. Budrys, sekr. F. Kaunas, taip pat buv. pirmininkai S. Biežis ir V. Tauras.

1. Nutarta informuoti suinteresuotus užsieny gyvenančius pavienius lietuvius gydytojus apie Pasaulio Liet. Gyd. S-gos veiklą, siunčiant jiems Biuletinį, primenant, kiek galimybės leis, tapti nuolatiniais prenumeruotojais.

2. Sutarta premijomis skatinti jaunuosius lietuvius gydytojus —internus bei rezidentus — parašyti ir Biulteny atspausdinti mediciniškus straipsnius, — ligos atvejus ar mokslinio tyrinėjimo davinius, — kviečiant paskirus S-gos narius būti premijų (100 ir 50 dol.) mecenatais.

Pažymėtina, kad Biuletinio redakcija jau yra paskelbus studentams medikams straipsnio konkursą, išsipareigodama padengti komisijos, kurios sąstatas bus paskelbtas Biulteny, abi paskirtąsias premijas.

3. Perskaitytas Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirm. Vaclovo Sidzikausko kvietimas dalyvauti VLIK'o Seime, taip pat PLG S-gos pirm. dr. S. Budrio atsakymas-sveikinimas bei pasižadėjimas visokeriopa remti VLIK'o pastangas Lietuvos laisvinimo darbe.

S. Budrys, pirm.

F. Kaunas, sekr.

1966.III.20

PROTOKOLAS NR. 6

Dalyvavo: pirm. S. Budrys, sekr. F. Kaunas ir buv. pirm. V. Tauras.

1. Priimta 5-to Pasaulio ir Amerikos Liet. Gydytojų suvažiavimo Detroite pinigine apyskaita — \$3,411.40 sumoje. Gauta gryno pelno \$156.81, už kuri Detroito skyriui padėkota.

2. Perskaitytas vysk. Brizgio pagerbimo komiteto laiškas, prašant atsiųsti sveikinimą, taip pat S-gos pirm. S. Budrio raštu išreikšti linkėjimai tolimesniame sėkmingame ganytojo darbe.

3. Nutarta paskelbti Biultenyje sąrašą pavienių Draugijų - Skyrių Valdybų su turimais adresais.

S. Budrys, pirm.

F. Kaunas, sekr.

PLGS IR ALGS CENTRO VALDYBA**Pirm. Budrys, Stasys**

9236 So. Longwood Drive, Chicago, Ill. 60620

Sekr. Kaunas, Ferdinandas

1407 So. 49th Court, Cicero, Ill. 60650

**P.L.G.S. ir A.L.G.S. DRAUGIJŲ VALDYBŲ
PIRMININKŲ IR SEKRETORIŲ SĄRAŠAS****1. ILLINOIS****Pirm. Šaulys, Vaclovas**

8053 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629

Sekr. Seibutis, Leonas

11742 So. Artesian Ave., Chicago, Ill.

2. OHIO**Pirm. Lenkauskas, Edmundas**14115 Washington Blvd.
Cleveland, Ohio 44118**Sekr. Ramanauskas, Vladas**25861 Euclid Chagrin Pkw.
Cleveland, Ohio 44124**3. NEW YORK****Pirm. Avižonis, Vytautas**

51 Maple Ave., Bay Shore, L. I., N.Y.

Sekr. Narvydas, A.

409 Larkfield Rd., E. Northport, L. I. N.Y.

4. MICHIGAN**Pirm. Majauskas, Vytautas**

22900 Thorncliffe, Southfield, Mich.

5. N. ANGLIJA**Pirm. Jasaitis, Stasys**

147 Ashmont St., Boston, Mass. 02124

Sekr. Vaitkus, Vladas

6 Fairfax Rd., Worcester, Mass. 01610

6. KALIFORNIJA**Pirm. Jusionis, Jonas**

11759 Mayfield Ave., Los Angeles, Calif.

Sekr. Brinkis, Zigmas

2586 Aberdeen Ave., Los Angeles, Cal. 90027

7. KANADA**Pirm. Pacevičius, Stasys**

25 Cedar Crest Blvd. Islington, Ont., Canada

Sekr. Gustainienė, O.2973 Lawrence Ave E.,
Scarborough, Ontario, Canada**ILLINOIS**

● **ILGD** sausio mėn. 26 d. turėjo mėnesinį susirinkimą. Dalyvavo daug skaitlingesnis būrys negu paprastai — virš 30 narių. Be abejo turėjo reikšmės paskaitos temos aktualumas ir susirinkimo patalpos, vakarienė. **Dr. Ged. Byla** gvildeno lumbalinio stuburkaulio diskų susirgimus ir gydymą. Paskaita gerai paruošta, vykusiai pailiustruota skaidrėmis. Prelegentas susilaukė nemažai klausimų.

Dr. Alfonsas Viliūnas, baigęs neseniai medicinos mokslus Austrijoje, susirinkimo priimtas nariu.

Susirinkimui buvo pristatytas **dr. Petras Zatorius**. Jis buvo pakeltas garbės nariu 1965 m. per 5-ąjį Pasaulio Liet. Gyd. Dr.-jos suvažiavimą Detroite. Dr. Z. yra vienas iš Dr.-jos pionierių-kūrėjų. Daktarui susirinkimas palinkėjo dar ilgai būti aktyviu nariu.

Susirinkimui pritarus paskirta \$ 50.— Jau-nimo Centrai Čikagoje koncertinio pianino pirkimui.

Svečiai V. Kasniūnas ir Vl. Ramojus ILGD vasario 16 minėjime.

● Vasario 15 "Drauge" tilpo išsamus ILGD pirmininko su žurn. V. Kasniūnu pasikalbėjimo raportžas apie Čikagos gydytojų veiklą praityje, dabar ir ateities užsibrėžtus veiklos tikslus. Piniginiu mastu matuojant Čikagos gydytojų dr.-jos ir moterų vieneto veikla 12 metų bėgyje galėtų būti vertinama \$ 25.000!

Vasario 16 minėjimas. Iš k. į d. (sėdi) ponis ir pulk. Grudzinkai; (stovi) V. Kasniūnas, dr. V. Šaulys, p. Grininė, Vl. Ramojus ir dr. J. Ramonas.

Vasario 16 dienos gydytojai ir svečiai.

• ILGD jos nariai tradiciniai kasmet susirenka paminėti Vasario 16-tos. Šiemet minėjimas -vakarienė įvyko vasario 16, Mansion svetainėje, gausiai atsilankius gydytojams su svečiais, kad net patalpos pasidarė perankštos — dalyvavo beveik 100 asmenų. Minėjimas pradėtas Tautos himnu pravedant p. Praurimai Ragienei; pirm. dr. V. Šaulys minėjimą atidarė įžanginiu žodžiu. Vl. Ramojus skaitė jautrią partizanų kovų Lietuvoje epizodą. Pagrindiniu kalbėtoju buvo p. Vl. Grudzinskas, Nepkr. Lietuvos kariškis-pulkininkas, nacių kalintas koncentracijos stovykloje, praeitais metais atvykęs iš okupuotos Lietuvos. Prelegentas gerai pažino Lietuvos gyvenimą nepriklausomybės ir okupacijos laikais. Nupasakojo lietuvių gyvenimą tuoj po karo, rezistenciją, trėmimus, aukas Sibire ir kalėjimuose. Lietuvos gyventojų ekonominį gyvenimą, kolonizaciją, industrija, kolchozus, švietimo sąlygas, sveikatos aprūpinimą, jaunimo ir senimo nuotaikas ir t. t.

Taip susidomėjimą sukėlusiam prelegentui ILGD vardu valdyba įteikė dr. V. Vardžio knygą (Lithuania under Soviets), o dr. V. Tumašonienė p. Grudzinskienei papuošė korsazu.

Suvažiavimas ant slidžių

Lietuvių dalyvių skaičius šiemt jau padvigubėjo **Canadian-American Medical-Dental Ski Assn.** suvažiavime erdvoje The Lodge at Vail, Vail, Colorado. Lėktuvu ar traukiniu iki Denverio, o iš ten autobusu ar išnuomotu automobiliu vasario 6 susitiko Vail'yje: **Dr. Aglinskas, dr. J. Aglinskienė, dr. F. Kaunas** su visa šeima, **dr. Pr. Mažeika** su p. Aldona, jos brolis, **dr. Romas Petkus** su žmona, **dr. J. Ramonas** su p. Ingrida, ir **dr. L. Seibutis**. Trečią dieną prisidėjo **dr. Pr. Mažeika** iš Lake Zurich.

Rytais ir vakarais vyko trumputės paskaitėlės, tačiau svarbiausiu dienotvarkės punktu buvo "praktikos darbai" ir "diskusijos" keliantis gondola ir liftais į plačiuosius eglėms nusagstytus sniegynus 11,300 pėdų nuo Chicagos lygio. Kvirtadienį dalis mūsų išbandė savo slides Aspen'e o penktadienį jaunimas dalyvavo lenktynėse — grand slalom, kur 12-metis Rolandas Kaunas laimėjo bronzos medalį.

Iki pasimatymo ant slidžių kitą žiemą!

FerVyKa

Slidininkai: Kaunienė, Petkienė, dr. J. Aglinskienė, Mažeikienė, ir Ramonienė (sėdi) dr. Seibutis, dr. F. Kaunas, dr. J. Ramonas, stud. R. Kaunas, dr. K. Aglinskas, ir dr. Mažeika (stovi).

Dr. F. Kaunas, Mažeikienė ir dr. K. Aglinskas.

Rolandas Kaunas, 12 metų, laimėjęs bronzos medalį

Dr. P. Mažeika su poniu.

Dantų Gydytojų Skyrius

Veda DR. R. POVILAITIS

DANTŲ SKAUSMAS

Vienas iš nemaloniausių ir didžiausių skausmų žmogaus kūnė yra danties skausmas. Įdomu pastebėti, kad nevysi žmonės gyvenimo laikotarpyje patiria tikrą dantų skausmą. „Great Lakes Naval Training Center“ buvo patikrinti dantys 2500 jaunų vyrų tarp 17 ir 25 metų amžiaus. Kai kurie iš jų turėjo labai daug dantų, kurie buvo nebepataisomai sugedę, likę tiktai šaknys žiaunoj, kiti turėjo po kelis visiškai sugedusius dantis. Didelis procentas šių jaunuolių pasakė, kad jie niekada nėra turėję dantų skausmo.

Taigi, ne visiems dantis skauda, prasidėjus gedimui; dantys gali sugesti pacientui visai nežinant. Yra ir tokių žmonių, kurie, dantyse atsiradus mažoms skylutėms, tuojau jaučia skausmą, kuris laikui bėgant ir gedimui didėjant proporcingai aštrėja. Tokių žmonių yra labai mažai. Daugumas pradeda jausti skausmą kada danties gedimas yra netoli pulpos arba yra pasiekęs pulpą — pačią gyviausią ir jautriausią danties dalį.

Skausmas yra geras fiziologinis reiškinys. Skausmas praneša vieną faktą: gyvųjų kūno audinių gedimą - naikinimą. Tas naikinimas gali būti cheminis, mechaninis, bakteriologinis ar fiziologinis (pvz., vėžys). Vienas iš pavojingiausių ligų yra vėžys, dalinai todėl, kad prasidėjus vėžiui, dažnai nėra jokio skausmo.

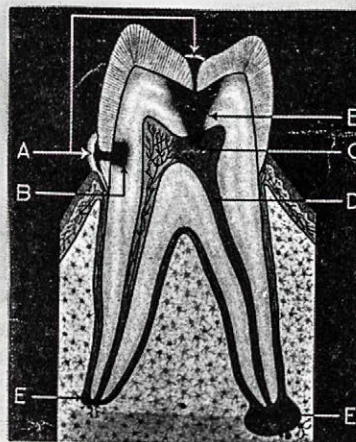
Dantys, kurių neskauda prasidėjus gedimui, nesiskiria nuo vėžio, nes laiku nepradėjus gydyti, prarasi dantis. Žmonėms, kurie nejaučia skausmo dantims gendant, yra patartina kas metai pasitikrinti dantis, padarant roentgeno nuotrauką, kad galima būtų matyti naujai prasidėjusį gedimą ir jį pašalinti.

Didžiausią dantų skausmą sukelia **pūlinys**. Gedimui pasiekus pulpą, ši, turėdama silpną pasipriešinimą infekcijai, greit miršta ir pradeda pūliuoti. Jeigu dantis yra atdaras, tada skausmo visai nėra arba yra labai mažas. Jei dantis yra uždaras, tada pūliams nėra kur plėstis ir tokiu būdu susidarė didelis spaudimas aplink šaknį žandikaulyje, kas sukelia didelį skausmą. Skausmas atsiranda iš danties ir žan-

dikaulyje dėl likusių gyvų nervų, kurie yra susirinkusių pūlių spaudžiami. **Klasiški simptomai atpažinti pūliniui nuo kitų rūšių gedimo yra šie:** 1. dantis daugiau skauda spaudžiamas prisilietimas sukelia didžiausią skausmą. 2. dantis yra iškeltas. 3. šilima skausmą didina, šaltis mažina. 5. gulant dantis skauda daugiau. 6. dantis nereaguoja leidžiant elektrinę srovę gyvumui patikrinti. Skausmui panaikinti reikia dantą atidaryti ir išleisti pūlius. Vaistai, kompresai, ramunėlių arbata ir t.t., mažai gelbsti skausmui sumažinti.

Antra didžiausia ir dažniausia dantų skaudėjimo priežastis yra iššaukiama nuo **atidarytos pulpos gedimo**. Pulpą yra dar gyva, nors dalis jau yra supūliavus. Skauda ne ištiesai, bet tarpais, įėjus maistui, cukrui, rūgščiai, palietus su dantų šepetuku. Atidaryti pulpa dantyje galima nustatyti šiais simptomais: 1. dantis labai bijo šalčio ir kiek mažiau šilumos (maisto ir gėrimų). 2. kramtymas ir į skylę įstrigęs maistas sukelia stiprų bet laikiną skausmą. 3. dažniau skauda nakties metu. 4. elektros srovė sukelia didelį skausmą — didesnę negu sveikame dantyje.

(Tęsinys kitame numeryje)

PROGRESUOJANTIS DANTIES GEDIMAS

A. Prasidėjęs gedimas. B. Gedimas pasiekęs danties pulpą. C. Užkrėsta pulpa. D. Užkrėstas kanalas. E. Prie šaknies galo, žandikaulyje, susirinkę pūliai.

ATŽALYNAS

Veda — DR. M. VYGANTAS

SPECIALYBĖS

Šio laikotarpio progresas medicinos moksle pavadintas **mokslo žinių sprogitu**, kuris sudarąs vibracijas tolimose vietose ir paliečia daug žmonių. Vieni iš tų, kurie yra tų vibracijų paveikti, tai **medicinos studentai**. Atsimušę į tą mediciniškų žinių masę, jaunieji studentai pradeda abejoti, ar jie pajėgs susipažinti ir įgauti žinių, kurios reikalingos tapti geru gydytoju. Iš tų abejonių, studentas ieško išeities ir jau savo ankstyvųjų studijų metu pradeda svarstyti apie **specialybę**.

Yra ir kitų priežasčių, kodėl studentas nvertaria specializuotis, nes specialybės ribotumas suteikia jam tam tikrą psichologinį saugumą, ir jis bando kuo aukščiau susipažinti su kokia nors medicinos sritimi, kuri jį domina.

Seniau gydytojai žymiai mažiau domėjosi specialybėmis, nes ir medicinos mokslas nebuvo tiek pažengęs ir komplikuoatas. Tik retas kuris dėl įdomumo pradėdavo kreipti daugiau dėmesio į vieną ar kitą medicinos mokslo šaką ar sritį, ją studijuoti ir aprašyti. Taip ir prasi-dėjo atskirų medicinos šakų klasifikacija. Norėdami tarp savęs palaikyti geresnį kontaktą, šie gydytojai jungėsi į Draugijas, kuriose jie diskutuodavo iškilusias problemas ir taip jie patys pasidarė vienos ar kitos medicinos srities specialistais.

Specialistai jau nuo senai turėjo tam tikrų privilegijų ligoninėse, ypatingai chirurgai, nes jie būdavo kviečiami konsultantais. Tokiu būdu susidarė įvairių specialybių komitetai ir vėliau jie išaugo į "American Boards".

Kol specialybės nebuvo tokios specifinės ir aiškiai apribotos, kandidatų skaičius buvo gana mažas. Laikui bėgant ir mokslo pažangai didėjant, medicinos mokslo šakos atsiribojo viena nuo kitos ir atskirų specialybių paruošimas pasidarė daugiau komplikuoatas.

Šiandien jaunas gydytojas, besiruošias specialybei, turi atlikti taip vadinamą "Rezidenciją" ligoninėje, kur jis dirba ir gydo tik vienos rūšies ligonius prižiūrimas tos rūšies specialistu.

Specialybės egzaminai susideda iš dviejų dalių: raštu ir žodžiu. Sėkmingai išlaikęs šiuos egzaminus, jaunas gydytojas (kuris jau nebėra toks jaunas) turi teisę užimti savo specialybe ir vadintis **specialistu**.

Ruošiantis specialybei, svarbiausia dalis yra "Rezidencija", kurios metu kandidatas susipažįsta su visomis teorijos ir klinikos žiniomis ir atlieka praktinį darbą. Nors minimalūs reikalavimai yra griežtai nustatyti, bet kai kurios ligoninės suteikia geresnes sąlygas ir duoda daugiau progos praktiškam darbui. Tas ypatingai svarbu chirurgijoje, kur rezidentas gali daugiau operuoti, ten jis gauna daugiau ir naudos. Sąlygos "rezidencijai", aišku, yra geresnės valstybinėse ligoninėse, negu privačiose.

Kandidatų "Rezidencijoms" šiuo metu yra daugiau nei etatų, todėl reikalavimai yra gana sunkūs. Priimami tie, kurie baigia geresniais pažymiais mokslus, kurių charakteris yra geresnis, kurie moka geriau sugyventi su savo kolegomis.

Įgyti specialybę ima daug laiko: 8 metai pradžios mokykloje, 4 metais gimnazijoje, 4 metai kolegijoje ir 4 metai medicinos mokykloje: toliau 1 metai "internship" ir 3 metai rezidencija (kai kur 4-5 metai), tad 2-3 metai praktikos ir specialybės egzaminai, kurie vėl gali užtrukti 2-3 metus. Taigi po 29 mokslo metų — 35 metų "jaunuolis" ar "jaunuolė" pradeda dirbti savo pasirinktoje profesijoje ar specialybėje.

Clevelando "atžalynas" linksmina tėvus.

Sausio mėn. 23 dieną dr. Budrių rezidencijoje, įvyko pirmasis Lietuvių Studentų Medikų ir Odontologų Draugijos susirinkimas, nors diena ir buvo nepaprastai šalta, bet gausus skaičius narių atvyko į Chicagos pietinę dalį.

Susirinkimo metu po gyvų diskusijų buvo nutarta: 1) kviesti Lietuvių Studentų Medikų ir Odontologų Draugijos Globėją, kuris turėtų būti vyresnio amžiaus gydytojas (medikas ar odontologas) priklausęs Lietuvių Gydytojų Sąjungai, besidomintis studentų reikalais. Jis būtų patarėjas, o kartu ir ryšinininkas tarp studentų ir gydytojų draugijų, 2) užmegzti ryšius su studentais farmacininkais. Šie nutarimai galutinai bus balsuojami kitą susirinkimą.

Po to dr. M. Budrienė pranešė apie Lietuvių Gydytojų Biuletenio skelbimą konkursą studentams medikams ir odontologams. Susirinkimas šiam pasiūlymui pritarė. Toliau sekė dr. Budrienės trumpas pranešimas ir lietuvių gydytojų raštų bei mediciniškų leidinių paroda. Ši paroda sukėlė gyvo susidomėjimo

studentų tarpe, nes yra surinkta retų ir senų knygų iš lietuviškos medicinos.

Susirinkimas baigtas arbatėle.

Studentai medikai ir odontologai.

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIO KONKURSAS

STUDENTAMS, MEDIKAMS IR ODONTOLOGAMS

Lietuvių Gydytojų Biuletenis skelbia studentams, medikams ir odontologams konkursą parašyti ligos istoriją.

Ligos istorija turi apimti diagnozę, diferencialinę diagnozę, laboratorinius tyrimus, gydymą ir prognozę.

Už ligos istoriją yra skiriamos dvi premijos: pirmoji — 100 dolerių ir antroji — 50 dolerių.

Konkurso komisiją sudaro: prof. dr. J. Meškauskas, dr. A. Kavaliūnas, dr. V. Šaulys ir redakcijos atstovai — dr. M. Budrienė ir dr. M. Vygantās.

Rašiniai turi būti parašyti mašinėle trijose kopijose ir atsiųsti iki šių metų gegužės mėn. 7 dienos, dr. M. Budrienei — 9236 So. Longwood Drive, Chicago, Illinois 60620. Premijų įteikimas įvyks Chicagoje, Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos pavasarinio banketo metu.

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIS

Moterų Kampelis

REDAKTORĖ B. KOŽICIENĖ

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Mano rankose laiškas iš Lietuvos. Žinau, mes visos jį gauname, bet šis kalba apie nuotakas ir išgyvenimus ten esančių žmonių. Norėčiau juo pasidalinti su Biuletenio skaitytojomis. Laiškas rašytas iš Sibiro Lietuvon grįžusios, laisvoje Lietuvoje išsimokslinusios moters.

... Parymojau prie mėlyno ežero
Pasakiau apie tave bangom...

“Leisk pradėti šiuo senu, gimnazistišku eilėraščiu. Kad tu žinotum, prie kokių puikių ežerų aš tik nerymojau. Išvažinėjau rinkdama tautosaką kuone visą Lietuvą, ypač Zarasų, Švenčionių, Ignalinos apylinkes. Šiuo metu esu Kuršių Neringoje, pas žvejus. Kai užlipau ant augštųjų kopų, nenorom ašarom prisipildė akys. Gražioji mano Tėviške! Kaip gera vėl būti čia! ... Tu neįsivaizduoji, koks jausmas vėl būti namie! Nežinai ir to, kuris būna einant iš trobos į trobą, renkant senąsias, puikiąsias mūsų dainas, mįsles, pasakas. Gal ir tiesa, kad aš įsimylėjus tas senutes... Kažkurioje dzūkų troboje senovinių nuotakavimų (vestuvinių raudų) išpildytoja man praradojo; “oi Tu dukrela, oi Tu šviesėla, io kad tu atminei mani senų”... Rudiškėse, netoli Vilniaus, lietuviai susimaišę su lenkais. Kai ten nueini — šventė. Dainos tokios senos, išlaikę senovines formas. Va, viena:

Dega ugnė už ežero, aš nematau už ašarų.
Krinta ugnės kibirkštėlės, kap ma jaunos
/ašarėlės...

Taip dainavo nuotaka...

Rodos, norėjau tau apie save parašyti, o rašau apie savo didžiausią aistrą — tautosaką, nes tai mano duona, mano gyvenimas... Gal mes visi čia apsėsti tautosakos išlaikymu ir išsilikymu...

... Vilniuje praėjo festivalinės dienos. Tūkstančiai tautiniais rūbais apsirengusio jaunimo žygiavo gatvėmis ir dainavo “Ant kalno mūrai”... Aš plojau iki delnų supūslėjimo... Apšidairiau — aplinkui dauguma darė tą patį... Valio mūsų jaunimas!... Paskui “Kalnų Par-

ke” šoko Jėrubę. Ar žinai tokį lietuvių tautinį šokį su rankšluosčiais? Norėčiau, kad tu būtum mačiusi šį dainuojantį Vilniaus jaunimą! Bet, tu... “toli, prie Daugų”... Ši kartą dar toliau...

Sudie! Išmokyk savo vaikus savo kalbos ir dainų! Gal kada ir jie pajus Vilniaus pulsą, pajus ir supras, ką ir kodėl mes čia šiandien dainuojam...”

Nėra čia kaltinimų, tik užuomina “Išmokyk vaikus kalbos ir dainų”. Ar bereikalingi komentarai?...

Ponia A. Beinorienė modeliuoja Du Page County Medical Society.

PAS MUS IR SVETUR

● Janina Šalnienė dainavo Racine, Wisconsin, ir Waukegan'o lietuvių kolonijose minint Vasario 16-tąją dieną. Taip pat Rockford, Illinois dainavo “Šampano Baliuje”.

● Iza Juriėnė iš Fox Lake, Ill. su vyru dr. Pranu ir sūnumi grįžo iš kelionės po Karibų jūrą. Aplankė Venecuelą, Jamaiką ir kitus kraštus. Laukiame išpūdžių aprašymo, Iza!

● Stasė Pautienė baigė anesthesiologijos mokyklą ir pradėjo dirbti Central Community ligoninėje. Sėkmės, Stasė!

● Genovaitė Maciūnienė ir Mrs. Martin Shobris išrinktos į Central Community ligoninės Moterų Pagalbinio Vieneto valdybą.

● *Vanda Vaitienė* susilaužė "internal malleolus"... ir neslidinėdama.

● *Žmona ar Motina?* Helen Lopata iš Roosevelt Universiteto Chicagoje apklausinėjo 522 moteris, kas jų gyvenime vaidina svarbesnį vaidmenį — žmona ar motina? 33 % apklausinėtųjų žmonos vaidmenį statė virš visko, gi likusioji dauguma į savo vyrus pirmiausia žiūrėjo kaip į duondavius, paskui į tėvus ir tik galiausiai kaip į vyrus. Tos pačios autorės nuomone, šiandieninę moterį būtų galima suskirstyti į šiuos tipus:

1. Moteris gyvenanti ir besirūpinanti tik savo vyrui ir jo darbu. Visas jos tikslas — patenkinti vyrą.

2. Įvairių gyvenimo ciklų moteris. Tai yra moteris, kuri medaus mėnesį gyvena tik vyrų ir jo interesais; atsiradus vaikams — jos gyvenimas sukasi tik apie vaikus. Vaikams išėjus iš namų vėl perima idealios žmonos vaidmenį.

3. Šeimos motina. Šių moterų svarbiausias tikslas yra ji pati, vaikai ir tik tada vyras.

4. Namų šeimininkė. Šio tipo moterims svarbiausia yra baldai, jų sudėstymas, švara. Vaikai ir vyras yra tik neišvengiama būtenybė. Kažn, ar šis suskirstymas tiktų lietuvišioms moterims? Kuriai grupei mūsų dauguma priklausytų?

● *Prancūzijoje* buvo apklausinėta grupė jaunimo, kaip jie praleidžia laisvalaikius. Procentualiai atsakė sekančiai:

Lanko kinus — 25 %, skaito — 22 %, grupiniai iškylauja — 21 %. šoka — 13 %. sportuoja — 6%. žiūri televiziją — 5%, skiria pasimatymus — 5%.

Amerikoje to paties amžiaus jaunimas pirmoje vietoje žiūri televiziją, antroje — skiria pasimatymus.

"Parade" — *Intelligence Report*

● "*Amžinasis Moteriškumas*" (Feminine forever) — naujai išleista *dr. Robert Wilson* knyga. 43 metus bepraktikuodamas ginekologiją nutarė, jog moteris turi išlikti jauna. Argi gali būti kas nors daugiau viliojančio? Įsivaizduokime, esame 70 metų, o jokios raukšlės! Mūsų oda vis tokia pati, kaip kad buvo esant šešiolikimė! Nei galvos skausmų, nei "hot flashes"! Dar vis gali skraidyti "ružavais debesėliais"! Sąlyga — perskaityti "Feminine forever".

Jei kuri išgėrusi šio "elekšyro" tikrai atjaunėtų — visų skaitytojų vardu prašau pasidalinti šia žinute su mumis. Tarp kitko, *dr. Wilson* gražinės moteriai jaunystę, atsisako sulaukus gražaus amželio pagelbėti būti motina. Kažin, kodėl?...

Clevelando Vėjūnės ir Vėjas atlieka programą.

KRONIKA

● *Illinois Lietuvių Gydytojų D-jai* priklauso 105 nariai. D-jai pirmininkauja dr. V. Šaulys. Ligi šio laiko gydytojų d-ja yra paaukavusi per 16000 dol., o pagelbinis moterų vienetas paaukojo per 9000 dolerių.

● "*Lietuvių Dienos*" gruodžio mėn. 1965 m. numeryje idėjo platų pašnekesį su dr. St. Budriu, Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininku, tema "Gydytojo Duoklė Lietuviškam Reikalui".

● Šių metų "Draugo" penkioliktojo romano mecenatu — 1000 dol. yra dr. P. Kisielius.

● Dr. A. Razma paaukojo 100 dolerių Chicagos apygardos valdybos ir švietimo Komisijos ruošiamų liuanistinių mokyklų moksleivių varžybų laimėtojams premijuoti.

● Dr. E. V. Jatulis 1963 metais išlaikė Illinois valstybėje medicinos egzaminus ir įgijo praktikos teises. Paskutiniu laiku jis atidarė savo kabinetą 2815 W. 71st St., Chicagoje.

Dr. E. V. Jatulis gimė 1926 metais Kaune, gimnaziją baigė Šveikšnoje. 1949 metais jis baigė ekonominius mokslus Muencheno Universitete, o 1961 metais baigė medicinos mokslus Šveicarijoje, Berno Universitete.

● George G. Bložis, DDS Chicagos U-to profesorius asistentas gruodžio mėn. 1 d. Blackstone viešbutyje skaitė paskaitą vėžio ligos simpoziume, kurį suruošė Amerikos vėžio draugija su Chicagos dantų gydytojų draugija.

● Dr. K. Bobelis iš Elgino. L.B. tarybos narys buvo svarbiausiu kalbėtoju Rockforde, Alto sušauktame vasario mėn. 16 d. minėjime.

● *Daktarai Miliiai, Balukai ir Bylai* praleido atostogas Meksikoje, Acapulco kurorte. Grįžo nudegę ir pailsėję.

● *Daugelis Čikagos ir apylinkių gydytojų* yra pakaitę rezidencijos ar kabinetų adresus. Pietinėj miesto dalyj ypatingai tiršta koncentracija jaučiama Beverly rajone. Nemaža "emigracija" ir į rezidencinius priemiesčius. ILGD valdyba turi nemaža bėdos ryšiams palaikyti. Per paskutinius 2 metus adresografas buvo reikalingas 25 % "atnaujinimo".

● Ruošiamasi *tradiciniam Liet. Gydytojų pavasariniam banketui*, įvykstančiam gegužės 28 d. Palos Park Country Club patalpose. Šimet parinktos itin erdvios ir geros patalpos. Banketo metu valdyba, kuri bus išrinkta balandžio mėnesiniam susirinkime, perims pareigas, tūkstantinės premijos paskyrimas.

● Vasario mėn. Miami Beach vyko International Anesthesia Research Society anesteziologų-gydytojų suvažiavimas. Dalyvavo D. Valiūnienė, A. ir V. Šauliai, kurie ten sėmėsi mokslu, o kartu, žinoma, turėjo progos pasinaudoti saulėtu Floridos klimatu.

● *Daktarai Budriai* vasario mėn. buvo New Yorke, kur dalyvavo Alergistų konvencijoje. Ta pačia proga susitiko ir "padraugavo" su newyorkiečiais — dr. V. Paprocku, dr-ais Snieškais ir Giedrikais.

Daktarai V. Paprockas ir S. Budrys.

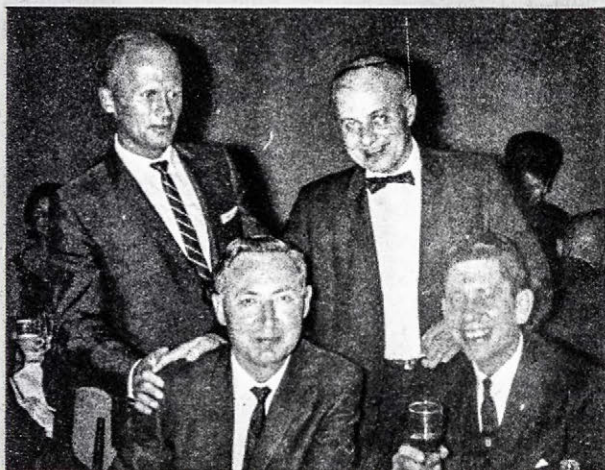
Daktarės I. Giedrikienė ir J. Snieškienė.

Daktaras A. Snieška.

● *Korp! Gaja korporantai gydytojai* ir svečiai Šarkos restorane kovo 13 susirinko išklaudyti kun. Vyt. Bagdanavičiaus paskaitos ir aptarti savo organizacinių reikalų. Paskaitoje nušviesti paskutinio bažnytinio suvažiavimo įnešti naujumi pasauliečiams liečiantys socialinį, šeimyninį, valstybinį, ekonominį gyvenimą. Korp. pirm. dr. K. Rimkus perdavė korporantams sveikinimus nuo dr. Valterio iš Anglijos. Susirinkime dalyvavo virš 20 korporantų.

Prisiminant penktąjį suvažiavimą Detroit. Gydytojai E. Ringus, R. Kastys (sėdi) F. Kaunas ir V. Tauras (stovi)

KALIFORNIA

● *Dr. K. Ambrozaitis* dalyvavo tarptautinėje radiologų konvencijoje Los Angeles. Ta pačia proga kartu su ponija ir abiem dukterimis, aplankė Disneyland, Palm Springs ir kitas įdomesnes Pietų Kalifornijos vietas.

● *Dr. S. Barnett* iš Los Angeles persikėlė į Chicago ir dirba kaip anesteziologė.

NAUJOJI ANGLIJA

● *Dr. Edvardas Sheris*, palikęs savo privačią praktiką New Hampshire valstybėje, išvyko į Pietų Vietnamą, kur kaip amerikietis gydytojas darbuosis įvairiose Pietų Vietnamo civilinėse ligoninėse. Prieš išvykdamas, galutinai susitarė ir užleido *Bostono lietuviams skautams* didelius ir gražius žemės plotus stovyklavietei įrengti. Pažymėtina, kad *dr. Sheris* yra gimęs Amerikoje, gimnaziją lankęs Lieuvoje ir medicinos mokslus baigęs Bazelio Universitete, Šveicarijoje.

NEW JERSEY

● Moterų ligų specialistė *Dr. P. Preikštienė* atidarė kabinetą 11 Berger Ave., Elborn Park, Oakhurst, N.J. Medicinos mokslus baigė Tuebingeno Universitete, o 1958 m. baigė moterų ligų ir ginekologijos rezidenciją. 1964 m. dr. B. Preikštienė New Jersey ir Missouri valstybėse išlaikė valstybinius egzaminus.

NEW YORKAS

● *New Yorko lietuvių gydytojų draugija* paskyrė 1000 dolerių istorijos daktarato A. Budreckio anglų

kalbą parašytam veikalui "The Lithuanian National Revolt 1941" išleisti.

● Į New Yorką atsikėlė nauja lietuvių gydytoja *dr. K. Žymantienė* ir čia atidarė kabinetą — 47 East 67 St., New York Park Madison Professional Building. Daktarė medicinos mokslus baigė Vytauto Didžiojo Universitete, Kaune. Vidaus ligų specialybės stažą atliko Toronto Universitete — Best and Bening Institute 1958 m. New Yorko miesto vidaus ligų ligoninėje ir Karo ligoninėje Dayton, Ohio.

MICHIGAN

● *Daktarai Majauskai* grįžę iš Puerto Rico vėl įsijungė į "rutiną" bet kalbėdami laikas nuo laiko dar vis įterpia po ispanišką žodį.

● *Dr. Br. Žemaitis* ir *dr. Vyt. Mileris* su šeimomis vasario mėn. lankėsi Acapulco, Mexico.

● *Veteranų ping-pongistų* dvejetainio turnyrą užtikrintai laimėjo *dr. Otonas Vaitas* ir *dr. Aleksas Zotovas*.

● *Vainutis Vaitkevičius* profesoriauja Wayne Universiteto Medicinos Fakultete.

OHIO

Ohio Draugijos valdyba. Iš k. sėdi: A. Aželis, E. Lenkauskas, V. Ramanauskas; stovi: D. Degesys ir A. Martus.

● *Draugijos Valdyba 1966 metams*: pirmininkas — E. Lenkauskas, vice-pirm. — D. Degesys, sekr. — V. L. Ramanauskas, išdininkas — A. Aželis, narys — A. Martus.

● *V. ir V. Adomavičiai* ir kiti, buvo išvykę 3 savaitėmis atostogų į Meksiką. Sako, kad gražiai nudegė ir sveikai pailsėjo, deja, nei matyti, nei kalbėti neteko.

● *A. Aželis turi* rūpesčių galvodamas, kur perkelti savo kabinetą, nes dabartinė jo kabineto apylinkė "apsiniaukė".

● *J. Balčiūnas* ir ponija lankė savo sūnų ir dūkrą Cleveland'e, dalyvavo pietuose kongressmanui Michael A. Feigham pagerbti, o taip pat Vasario 16 Nepriklausomybės minėjime.

● *A. Baltrukėnas* paskutiniu laiku kažkur dingo: nei medžiojant, nei žuvaujant negirdėjom, nei Cleveland'e nematėm.

● *V. Bergas* atlydėjo poniją Eleną Kuprevičiūtę jos smuiko koncertui Cleveland'e. Ta pačia proga susitiko su giminėms, senais pažįstamais.

● *A. Čeičys* ir ponija savo namuose suruošė šaunų Naujų Metų sutikimą. Daug kolegų, daug draugų. Iš toliau atsilankė — B. Matulionis (Kalėdų proga lan-

kęs sąyo sūnus, gimines, pažįstamus ir draugus Cleveland'e) Rhode Island, A. Kisielius su ponias iš Sidney, Ohio, ir J. Maurukas su ponias iš Elyria, Ohio.

● *A. Čepulis* sėkmingai išlaikė pirmąją dalį chirurgijos specialybės egzaminų. Sveikiname!

● *D. Degesys* su ponias ir abiem sūnumis Kalėdoms pasileido į pasakingąją Floridą. Jį vargšą "pūslėmis nuvarė". Galima būtų spėti, kad tai buvo, dar Lietuvos taip vadinami, "parkai".

● *M. Eimontas* įsigijo jau savus namus ir šiuo metu besikraustas. Laukiam įkurtuvių.

Dr. M. Eimontas

● *E. Juodėną* ir ponias vėl lankė draugai. Šį kartą buvo švenčiama "Birutinė".

● *A. Kisielius* ir ponias buvo maloniai "pakutenti" pačioje jautriausioje vietoje, kai jų vyriausias sūnus Tomas buvo pripažintas, pagerbtas ir apdovanotas kaip geriausias studentas Notre Dame Universitete.

● *E. Lenkauskas*, ponias ir trys mažosios gražuolės buvo nuplasnoję Kalėdų šventėms net į Los Angeles pas savo giminaičius. Būdamas Lietuvos Fondo tarybos nariu, jis nepraleido progos pasitarimams Lietuvos Fondo vajeus reikalui, net pasiūlė planą, kuris buvo paruoštas Cleveland'e ir kuris galėtų būti naudojamas per visą Ameriką. Tuo reikalu grįždamas stabtelėjo Chicagoje ir tarėsi su L. Fondo valdyba. Grįžęs Clevelandan, tuoj sušaukė pačius geriausius Clevelando "žvejus", pradėjo mezgti stiprius tinklus, ir greitai laikui prasidės didelė "žvejyba" Lietuvos Fondui, bus gaudoma ne tik Clevelande, bet ir visam Ohio, bus griebiamas ne tik "kleine Fische", bet ir "grosse Fische", maždaug 1000 dol. didumo. Kad nepakliūt į "tinklą", daktarams patartina išvažiuoti atostogų...

● *A. Martus* ir ponios dūkra Dalia mėgina būti Lietuvos Gydytojų Biuletenio foto bendradarbe.

● *E. Drukteinio* ir ponios sūnus Albertas buvo vyriausiu kalbėtoju lietuvių ir anglų kalbomis Vasario 16 Lietuvos Nepriklausomybės minėjime Dayton, Ohio.

● *J. Masilionio* ir ponios dūkros Birutė ir Danutė dalyvavo meninės dalies atlikime Vasario 16 Lietuvos Nepriklausomybės minėjime Dayton, Ohio. Birutė taip pat buvo puiki pranešėja šias pareigas ji "paveldėjo" iš savo vyresnės sesutės Aldonos, kuri būdavo taip pat pranešėja, šiuo metu studijuojanti Chicagoje.

● *J. Mačiulis* ir ponios namuose daug nemigo naktų. Mat, ilgai lauktoji "princesė" sumaišo naktis su dienomis...

● *J. Pečkienė* grįžo iš Vokietijos ir vėl pradėjo dirbti Euclid-Gienville ligoninėje. *Šarūnas Pečkus* neseniai išlaikė egzaminus Vokietijoje ir ten pasiliko stažui. Po trumpo laiko daktarė žada grįžti pas vyrą ir vaikus Vokietijoje. Po vyro stažo visi žada grįžti Amerikon. Clevelande nežada pasilikti.

● *J. Maurukui* jo išradimas parodė gražaus pasisekimo, kad net teko pasitraukti iš ligoninės, pasilikant tik konsultantu, o visą laiką pašvesti "Maurukas Syringe Inc." reikalams. Jo išradimu susidomėjo Amerikos kariuomenės aviacijos dalinių medicinos tarnybos. Ponias ir vaikai visada ištisia pagalbos ranką.

● *A. Matulionis* pagaliau ištrūko iš "nelaisvės namų", kai jo "bosienė" grįžo iš atostogų.

● *G. Pauliukonienė* ir daktarėnas Ričardas, paniekinę "gražūji Clevelandą", pasileido atostogoms į Floridą. Negailėstingas lietus Floridoje abu išvyjo "geresniems orams" į Bahamas. Ten vargšai nušalo "Adomo ir Ievos pasakas" ir grįžo į "paniekintąjį Clevelandą".

● *Z. Sabataičio* šeimoje vėl aplankė liga. Ponias paguldyta į Polyclinic ligoninę. Susveiko ir begrižtantį į namus.

● *J. Skrinka*, ponias ir pačios jauniausios šeimos atžalos Kalėdoms išvyko į Floridą. Daktaras "parkais" nesusergo. Taip kad jis be "ligos" buvo išleistas į Washington DC, ir ten turėjo vėl malonumo aplankyti simpatijas ir pažįstamas. P.S. Tai vienintelis OLGD narys, praktikuojąs sky sportą, žinomas ne tik Ohio, bet ir Austrijoje (prieš keletą metų slidinėjo ir ten.)

● *J. Sonta* ir ponias lankėsi Clevelande Elenos Kuprevičiūtės-Bergen smuiko koncerte.

● *S. Sukarevičienė* labai užimta, lankydama žentus, dūkras ir anūkus. Atrodo, kad, nuotoliams nugalėti, reikės įsigyti "helicopter".

● P.S. Visi ankščiau paminėti asmenys yra daktarai daktarės, daktarienės, daktarėnai ir daktaraitės. Laiko ir popierio sumetimais, visiems titulai nuimti. Jeigu pasireikš protestų, ateity visi titulai bus sugrąžinti.

ANGLIJA

● *Dr. B. K. Valteriy* jauniausias sūnus tikisi gauti chemijos-inžinerijos daktaratą (Ph. D.) ir nori persikelti dirbti į Kaliforniją o dukra Gajutė ruošiasi atskristi į Jaunimo Kongresą.

KANADA

● *Dr. Aleksandras Jonas Spudas* nuo šių metų pradžios atidarė kabinetą 1274 Kennedy Road, Scarborough, Toronte. Dr. Aleksandras gimė rugsėjo mėn. 1935 m., Kuršenuose, kur tėvas irgi Aleksandras turėjo gydytojo praktiką. Po karo Vokietijoje — Hanau stovykloje Aleksandras lankė pradžios mokyklą, vėliau Fuldos gimnaziją. Mediciną studijavo Frankfurto Marburgo ir Mainzo Universitetuose. 1961 m. apgynė tezę "Das Verhalten des Serumproper unter Einfluss von Wein, Acethylalkohol und schoefliger Saure". 1962 m.

su tėvu emigravo į Kanadą. (Motina mirė 1959 m. Vokietijoje). Stažą atliko St. Mickaels ir Scarborough General ligoninėse.

Dr. Spudas yra veiklus Kanados Gydytojų Draugijos narys. Linkime mielam kolegai geros sėkmės profesiniame darbe.

Dr. A. Spudas

- Tradicinis studentų medikų, odontologų ir farmacininkų priėmimas įvyko pas dr. A. Pacevičių.
- *Dr. A. Salkauskis-Salkus* persikėlė į naują nuosavą rezidenciją. Jo gimtadienis, naujieji metai ir įkurtuvės buvo linksmai atšvesti, dalyvaujant daugybei svečių.
- *Metinis Kanados Lietuvių Gydytojų* suvažiavimas numatomas šių metų balandžio mėn. pabaigoje.
- Kanados Lietuvių Gydytojų Draugija pakėlė savo įnašą į *Kanados Lietuvių Fondą* iki \$400.00. Kanados Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas yra dr. *Antanas Pacevičius*.

ARGENTINA

- *Dr. Eugenija Čikštaitė*, š. m. sausio m. 22 d. susižiedavo su dr. H. Mayorga. Žiedus palaimino Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Margis ir jaunosius pasveikino. Šioj šventėj dalyvavo daug dr. Eugenijos draugų, daktarų bei Čikštų giminių ir artimųjų.

OKUPUOTA LIETUVA

- *Anykščių* vaistinė birželio mėn. atšventė savo 100 metų jubiliejų. 1918 m. toje vaistinėje pradėjo dirbti prov. Žukauskas — Antanas Vienuolis. Šiuo metu Anykščiuose yra A. Baranausko ir A. Vienuolio — Žukausko memorialinis muziejus. Ten pat yra ir J. Biliūno kapas Liudiškių piliakalnyje.
- 1965 m. gegužės mėn. Panevėžyje įvyko tarptautinė *dermatovenerologų* konferencija. Konferenciją atidarė gyd. Zabaraukas. Konferencijoje paskaitas skaitė prof. Lelis, M. Robinzonas, Kaunėnas ir kt.
- *Prof. B. Sidaravičiaus vadovėlis* "Odos veneros ligos" buvo atspausdintas 1964 m. Be to 1959 m. ir 1961 m. buvo išleista gyd. *L. Lelio* "Odos priežiūra ir gydymoji kosmetika".
- *Darbo Raudonosios Vėliavos ordinu* buvo apdovantoti: A. Jankauskas, P. Jasinskas, Z. Juškevičius, K.

Kaunėnas, S. Kudirka, S. Skardžiuvienė, S. Stasionis ir R. Urbanavičiūtė. Kiti gydytojai buvo apdovantoti žemesniais ženymėmis.

- *Sovietų Rusijos kardiologų sąjungos* suvažiavimas įvyko Kaune, Medicinos Institute. Tris dienas trukusioje konvencijoje buvo pateikta per 50 pranešimų; jų tarpe keletas pranešimų buvo padaryta ir kauniškių specialistų.

- Lietuvoje įvesta "*Medicinos Darbuotojo Diena*", kuri pirmą kartą bus švenčiama pirmąjį birželio mėnesio sekmadienį.

- *Maskvos I. Secenovo vardo medicinos institutas* atšventė 200 metų sukaktį. Institutas buvo įsteigtas rusų mokslininko M. Lomonosovo ir tuo metu buvo vadinamas Maskvos universiteto medicinos fakultetu. Institutas, skaitoma, yra paruošęs maždaug 50 tūkstančių gydytojų, kurių tarpe yra ir *Borisas Jegorovas*, pirmasis gydytojas kosmonautas.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

- *Dr. Elenai Aleksandravičiūsienei*. Dėkoju už laišką. Straipsnis apie Prancūzijos medicinos studijas, jų ilgį, konkursus tikrai būtų nauja ir įdomu. Tikiuosi visi Biuletenio skaitytojai su dideliu malonumu skaitytų jūsų straipsnį. Lauksime. (Dr. E. Aleksandravičiūsiene yra vaikų ligų specialistė ir dirba Prancūzijoje — Mulhouse — Gare vaikų ligoninėje ir medicininėje laboratorijoje).
- *Dr. K. Valteriui*. Pirmiausia dėkoju už straipsnį ir lauksime kitų dviejų "tomų". Planas ne tik priimtinas, bet žavus, puikus. (Dr. K. Valteris yra patologas ir dirba County Hospital Hereford, Anglijoje. Jis yra pažadėjęs atsiųsti šiame numeryje spausdinamo straipsnio tęsinį: "Aukštesnieji laipsniai bei jų pareigos, atlyginimai" ir "National Health Service struktūra ir bendroji praktika".)
- *Dr. J. Kriaučiūniui*. Straipsnį "Kai kuri logika Lietuvos liaudies medicinoje" spausdinsime kitame numeryje. Gal jau kitas straipsnis pakeliui?
- *Dr. A. Narvydui*. Skaitome "Treji metai narkomanus begydant" spausdinsime kitame numeryje. Ačiū už straipsnį, paraginkite ir kitus newyorkiečius rašyti.
- *Dr. R. Sidriui*. Ačiū už straipsnį "Oftalmologija be prietarų" Ranka rašyti straipsniai ima daugiau laiko suskaityti ir perrašyti. Jau įpusėjome. Spausdinsime kitą kartą. Ačiū. Straipsnis įdomus ir bus visų mielai skaitomas.
- *Dr. Emilijai Norvaišienei*. Atsiprašome už klaidą. (Liet. Gyd. Biuletenyje Nr. 4, 17 psl. protokole — išspausdinta dr. Elena Norvaišienė, o turi būti dr. Emilija Norvaišienė).

SUVAŽIAVIMAI - KONVENCIJOS

Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija

Tradicinis pavasarinis banketas. Gegužės 28 d. Palos Park Country Club.

AMERIKOS GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAI

Aerospace Medical Association. Las Vegas, Nev. Balandžio mėn. 18-21.

American Academy of General Practice. Boston, Mass. Balandžio mėn. 1-4.

American College of Allergists. Palmer House, Chicago, Ill. Balandžio mėn. 25-29.

Illinois Academy of General Practice. 18th Annual Postgraduate Seminar. Sherman Hotel. Chicago, Ill. Balandžio mėn. 12-15.

Medical and Chirurgical Faculty of the State of Maryland. Baltimore, Md. Balandžio m. 27-29.

American Gastroenterological Association. — Drake Hotel. Chicago, Ill. Gegužės mėn. 26-28.

Illinois State Medical Society. Sherman Hotel. Gegužės mėn. 15-19.

Massachusetts Medical Society. Statler-Hilton Hotel. Boston. Gegužės mėn. 16-19.

Medical Society of New Jersey. Haddon Hall. Atlantic City. Gegužės mėn. 13-18.

Ohio State Medical Association. Sheraton Cleveland, Cleveland, Ohio. Gegužės mėn. 22-27.

American Medical Association. Chicago, Ill. Birželio mėn. 26-30.

TARPTAUTINIAI SUVAŽIAVIMAI

American Laryngological, Rhinological and Otolological Society. Americana Hotel. San Juan, Puerto Rico. Balandžio mėn. 20-22.

American Academy of Pediatrics. Queen Elizabeth Hotel. Montreal, Canada. Balandžio mėn. 25-27.

International Society for the Study of Infectious and Parasitic Diseases. Muenchen, Vokietija. Balandžio mėn. 24-28.

International Association for the Study of the Bronchi. Atėnai. Graikija. Gegužės mėn.

International Association of Asthmalogy. Utrecht, Netherland. Gegužės mėn. 18-21.

International Postgraduate Congress for Practical Medicine. Montecatini, Terme and Grado. Gegužės mėn. 22-Birž. 4.

Canadian Medical Association. Edmonton, Alba. Birželio mėn. 13-17.

The University of Southern California. School of Medicine. Postgraduate Courses. **Medicinos centrai Europoje.** Gegužės mėn. 28 - Birželio mėn. 29.

Ninth Annual Postgraduate Refresher Course. Honolulu and Kauai. Liepos mėn. 30 - Rugpiūčio mėn. 10.

IX International Congress on Diseases of the Chest. Kopenhaga, Danija. Rugpiūčio 20-25.

V World Congress of Cardiology. New Delhi. India. Spalių mėn. 30 - Lapkr. mėn. 5.

International Congress on Hormonal Steroids. Milan, University Building. Gegužės 23-28.

International Congress for Microbiology. Moscow. Liepos mėn. 24-30.

International Congress on Clinical Chemistry. Munich. Liepos mėn. 26-30.

PASISAKYMAI ATVIRAI SKYRIUI —

TU IR TAVO BIULETENIS

Judu viens be kito negalite gyventi. Bent taip turėtų būti kitaip uždarykim savo kromelį ir -nustokim vadintis lietuviais gydytojais — pasilikim vien tik gydytojai, kažkaip tik atsitiktinai gimę ir išsimokslinę Lietuvoje.

Esu tikras, kad Tu ir prenumeruoji bei skaitai Biuletinį, dažnai prisiunti savo korespondencijas, nuotraukas bei pozityvią kritiką, ir to paties prašau iš savo artimesnių kolegų. Ačiū Tau!

O kada farmacinis atstovas — detail man'as baigia Tau rodyti savo stebuklingąsias prekes, tu parodyk jam mūsų "nation-wide and even world-wide medical journal". Nors nevisada oficialiai bendrovės vardu, bet užtikrintai savo vardu kaipo "business expense", jis tau paklos 10-30 dol. Ir taip kas metų ketvirtį. Tavo Biuletiniui.

Švenčių, vedybų, krikštynų ir kt. progom sveikink per Biuletinį. Per jį pareikšk kolegai ir savo užuojautą liūdesio valandoje.

Tu gal pasakysi: Nemokyk mokyto! Aš geriau už tave žinau, kaip...!

Bet... Tačiau... repetitio est mater studiorum.

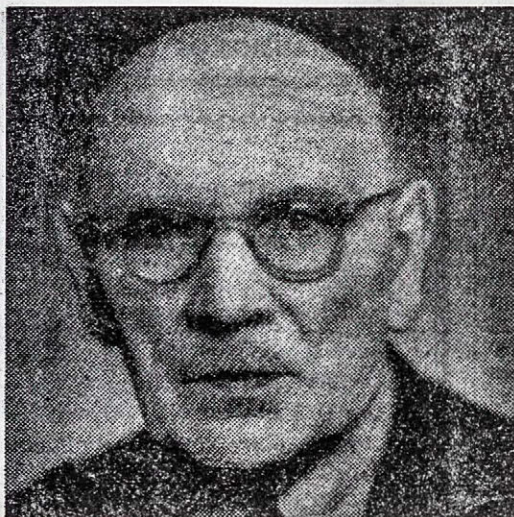
Ir vėl... Ačiū Tau!

FerVyKa

IN MEMORIAM

VLADAS LAŠAS

1966 m. sausio mėn. 2 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė buvęs Vytauto Didžiojo Universiteto Medicinos fakulteto dekanas, Kauno valstybinio Medicinos Instituto normalinės fiziologijos katedros vedėjas profesorius Vl. Lašas.

Velionis gimė 1892 m. sausio mėn. 1 d. Rokiškio apskr. Paupės vienkiemyje. Baigęs Rokiškio pradžios mokyklą ir Petrapilio gimnaziją, nuo 1910 metų studijavo Petrapilio universiteto fizikos ir matematikos fakultete. Po vienerių metų persikėlė į Tartu (Dorpat) universiteto medicinos fakultetą. 1918 m. gavo gydytojo diplomą ir iki 1921 metų dirbo Rokiškio apskrities ligoninėje. Nuo 1921 m. pradėjo dirbti Kauno Aukštuosiuose Kursuose, o nuo 1922 metų, įsteigus Kauno Universitetą, pradėjo profesoriauti. Jis suorganizavo fiziologijos ir fiziologinės chemijos katedrą, kuriai vadovavo iki mirties. Nepriklausomos Lietuvos laikais buvo Medicinos fakulteto dekanu net 18 metų. Jo laikais ir pastangomis buvo pastatyti naujieji Medicinos rūmai ir Vytauto Didžiojo Universiteto klinikų kompleksas.

Bolševikams užėmus Lietuvą, prof. Lašas pasiliko savo pareigose ir toliau vedė savo katedrą.

Velionis yra parašęs daug mokslinių darbų, kurių tarpe yra monografių vadovėlių, populiarių brošiūrų, straipsnių ir apžvalgų. Iš viso yra apie 120 darbų. Jo paskutinė knyga „Žmogaus fiziologija“ buvo išleista 1965 m. Vilniuje.

VLADAS KAIRIŪKŠTIS

Velionis gimė 1887 m. lapkričio mėn. 2 d. Seinuose, mirė Kaune 1965 m. gruodžio mėn. 22 d. Vladas Kairiūkštis mokėsi Suvalkų ir vėliau Marijampolės gimnazijose. Medicinos mokslus studijavo Krokuvoje ir Kazanėje. Nepriklausomybės laikais dirbo Kauno universitete ir įvairiose ligoninėse. Nuo 1945 m. iki 1948 m. Vladas Kairiūkštis dėstė Kauno Universitete farmakologiją ir bendrąją mediciną. Buvo parašęs apie 40 mokslo darbų.

STASYS ŽILINSKAS

1965 m. gruodžio mėn. 15 d. Kaune mirė daktaras Stasys Žilinskas. Gimęs 1891 m. Vilkaiviškio apskr. Šunskų valsč. Mokslus ėjo Marijampolės gimnazijoje. 1911 m. įstojo į Maskvos Universitetą, kurį baigė 1916 m. Grįžęs į Lietuvą tarnavo Lietuvos kariuomenėje, kur pasiekė pulkininko leitenanto laispnio. Velionis dirbo Kauno Karo ligoninėje, eidamas ausų-nosies ir gerklės ligų skyriaus vedėjo pareigas, o nuo 1944 m. iki mirties buvo Kauno Medicinos Instituto ausų-nosies-gerklės ligų katedros vedėju.

Velionis Lietuvoje buvo žinomas, kaip geras specialistas, buvo paskelbęs apie 26 mokslo darbus.

ELENA ŠLEŽEVIČIENĖ

1965 m. rugsėjo mėn. 14 d. po sunkios ir ilgos ligos mirė vaikų gydytoja Elena Šleževičienė. Gimė 1884 m. spalio mėn. 17 d. Ukrainoje, buvusioje Poltavos gubernijoje. 1914 m. baigusi Kijevo Aukštuosius Medicinos kursus, pradėjo dirbti, kaip gydytoja Odesoje. 1921 m. grįžo į Lietuvą ir pradėjo dirbti Vilijampolės ambulatorijoje, kaip vaikų gydytoja.

1924 m. jos iniciatyva buvo surinktos aukos neturtingųjų motinų vaikams globoti. Iš šių lėšų 1925 m. buvo pastatytas „Pieno Lašas“ pastatas. Vėliau tose patalpose buvo įkurtas pirmasis vaikų lopšelis. Gyd. Šleževičienė šiame lopšelyje dirbo nuo 1936 m. iki 1940 m. Vėliau ji dirbo II Vaikų konsultacijos ir Respublikinėje Kauno klinikinėje ligoninėje.

PRANAS MAŽYLIS

Iš Lietuvos gauta žinia, kad š. m. vasario mėn. 28 d., po sunkios ligos mirė ginekologijos ir akušerijos profesorius dr. Pranas Mažylis.

Jis buvo gimęs 1885 m. sausio 24 d., Šileikiškių k., Rokiškio apskr. ir pernai atšventė savo 80 metų amžiaus sukaktį.

1913 m. baigė Krokuvos Universiteto Medicinos fakultetą ir sekančiais metais ten pat įgijo med. daktaro laipsnį. Iki 1917 metų dirbo Krokuvos Universitete, kaip asistentas.

1918 metais grįžo Lietuvon ir ėjo gydytojo pareigas Panevėžio ligoninėje. 1920 - 21 m. laikotarpy, būdamas Kauno Aukštųjų Kursų lektorium, kūrė būsimo Liet. Universiteto akuš. ir ginekologijos katedrą.

1922 m. jis buvo išrinktas L. Univ. akušer. ir ginek. katedros docentu. 1930 m. jam buvo suteikta e. o. profesoriaus vardas. L. Universitete sėkmingai profesoriavo iki vokiečių okupacijos, kurios metu jis buvo iš pareigų atleistas.

Lietuvos nepriklausomo gyvenimo laikotarpy jis parašė visą eilę straipsnių į "Mediciną" apie gimdymo pagalbos organizavimą, apie

chirurgines akušerines operacijas ir apie nevaisingumo problemas.

Pokariniame laikotarpy jis buvo Kauno Medicinos Instituto moterų katedros vedėju ir Liet. Mokslo Akademijos nariu. 1947 m. jis įkūrė prie Kauno Medicinos Draugijos akušerijų ir ginekologų sekciją, kuriai pradžioj jis ir vadovavo, būdamas jos pirmininku. Jam vadovaujant moterų ligų mokslams, tapo paruošta ir apginta 10 mokslinių disertacijų ir keturiems jo mokiniams buvo suteikta docento vardas.

Daugelis iš mūsų gydytojų prof. Mažylį prisimena kaip gerą moterų ligų specialistą ir pedagogą.

V. T.

VLADIMIRAS KROTOVAS

1965 m. rugpiūčio mėn. 2 d. mirė Vilniaus rentgenologas Vladimiras Krotovas. Gimė 1899 m. Pinsko srityje. 1921 m. įstojo į Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą, kurį baigė 1926 m. Nuo 1927 m. vadovavo vidaus ligų skyriui bei rentgeno kabinetui.

Nuo 1946 m. buvo rentgenofizioterapinio centro vadovas ir vyriausias respublikos rentgenologas.

Kolegas

DR. JULIJĄ ir DR. ALGIRDĄ MONSTAVIČIUS

vyrui ir tėvui mirus, nuoširdžiai užjaučia

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga

Compliments of:

SHELLY WEISBERG, Medical Service Representative

J. B. ROERIG & Co.

**6152 NORTH SPRINGFIELD
CHICAGO, ILLINOIS 60645**

PROFESSIONAL PHARMACIES

REMBLAKE — ROCHKES

Apothecary
 2421 W. 63rd Street
 HE 4-1500
 Open Daily 9:30 — 10
 Wednesday and Saturday 9:30 — 9

ROCHKES

Medical Arts Pharmacy
 3213 W. 63rd Street
 WA 5-4787
 Open Daily 10 — 10
 Sunday 10 — 2

MARQUETTE

Medical Building Pharmacy, Inc.
 6132 So. Kedzie Avenue
 Open daily 10 — 10
 Saturday 9:30 — 6
 GR 6-3535
 Wednesday 10 — 6

PHYSICIAN'S, DIABETIC'S AND SICKROOM SUPPLIES
 WE OFFER A FREE AND EFFICIENT PICKUP & DELIVERY SERVICE

6910 SO. FAIRFIELD AVENUE
 CHICAGO, ILLINOIS 60629

HAMES OLDSMOBILE, INC.

2442 West Columbus Avenue

Chicago 29, Illinois

GRovehill 6-1010

★ ★ ★

FOR THE BEST DEAL AND SERVICE

For those who like to deal with a quality place of business, there is no finer than HAMES Oldsmobile.

The Hames dealership specializes in selling and servicing the medical profession as is attested by it's many happy and satisfied doctors throughout Chicago land.

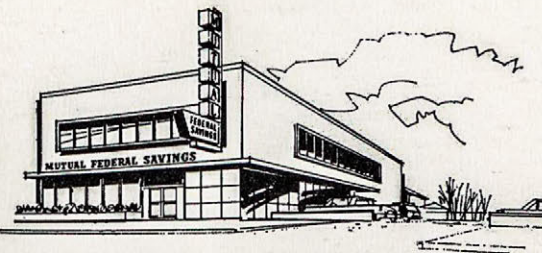
PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu; nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

MUTUAL

Federal

*****
SAVINGS & LOAN
 ASSOCIATION
 *****

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį
 nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.

Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų

Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747

John J. Kazanuskas, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

RETURN TO:

Lithuanian Medical Bulletin
8743 Mobile Avenue
Oak Lawn, Illinois 60453
Return postage guaranteed.

OAK LAWN, ILL

Dr. V. Tumeniens ,
7042 So. Maplewood Ave.,
Chicago, Ill., 60629

HARVARD UNIVERSITY
LIBRARY